ESMA-ÜL HÜSNA

Allah'ın Güzel İsimleri

Mehmet Dikmen

Cihan Yayınları

ESMÂÜL HÜSNÂ

Esmâül Hüsnâ, Allah'ın güzel isimleri demektir.

Bir âyet-i kerîmede:

"En güzel isimler O'nundur (Allah'ındır)" (el-Haşr, 24) buyurulmaktadır.

Diğer bir âyette de; en güzel isimlerin Allah'a ait olduğu belirtildikten sonra, bu isimlerle dua edilmesi tavsiye olunmaktadır (el-A'râf, 180).

Allah'ın isimleri **tevkifî**dir. Yâni, Allah hakkında ancak âyet ve hadîslerde sözü geçen ve söylenmesine izin verilmiş olan isimler kullanılabilir. Rastgele isim takılamaz.

Esmâül Hüsnâ ile ilgili olarak Buhârî ve Müslim'de:

"Allah'ın 99 ismi vardır. Kim bunları ezberlerse (îman eder ve ezbere sayarsa) Cennete girer" buyurulmuştur.

Tirmizî, İbn-i Hibban ve Hâkim'in bu konudaki rivâyeti ise, şöyledir:

"Kim bunları (Esmâül Hüsnâ'yı) mânâlarını anlayarak sayar, bunlarla Allah'ı nitelerse Cennete girer."

Şâh-ı Nakşıbend Hz.leri bu hadîsle ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

"Bu hadîs-i şerîfteki **Ahsâ** kelimesinin bir mânası, **saymaktır.** Diğer bir mânası ise, bu şerefli isimleri **öğrenip bilmektir.** Bir mânası da, bu kutsal ve mübarek isimlerin gerektirdiği davranışları yerine getirmektir. Meselâ: **Rezzâk** ismini söylediği zaman, rızkını yaratanın, miktarını belirleyenin Allah olduğunu bilmeli; rızkını elde etme konusunda asla endişe etmemelidir.

Hadîslerde zikri geçen 99 isim şunlardır:

Allah	**er-Rahmân**	**er-Rahîm**
el-Melik	**el-Kuddûs**	**es-Selâm**
el-Mü'min	**el-Müheymin**	**el-Azîz**

el-Cebbâr	el-Mütekebbir	el-Hâlık
el-Bâri’	el-Musavvir	el-Gaffâr
el-Kahhâr	el-Vehhâb	er-Rezzâk
el-Fettâh	el-Alîm	el-Kâbıd
el-Bâsıt	el-Hâfıd	er-Râfi
el-Muiz	el-Müzill	el-Basîr
es-Semi’	el-Hakem	el-Adl
el-Lâtîf	el-Habîr	el-Halîm
el-Azîm	el-Gafûr	eş-Şekûr
el-Aliyy	el-Kebîr	el-Hafîz
el-Mukît	el-Hasîb	el-Celîl
el-Kerîm	er-Rakîb	el-Mücîb
el-Vâsi’	el-Hakîm	el-Vedûd
el-Mecîd	el-Bâis	eş-Şehîd
el-Hakk	el-Vekîl	el-Kaviyy
el-Metîn	el-Veliyy	el-Hamîd
el-Muhsî	el-Mübdî	el-Muîd
el-Muhyî	el-Mümît	el-Hayy
el-Kayyûm	el-Vâcid	el-Mâcid
el-Vâhid	es-Samed	el-Kâdir
el-Muktedir	el-Mukaddim	el-Muahhir

el-Evvel **el-Âhir** **ez-Zâhir**
el-Bâtın **el-Vâli** **el-Müteâlî**
el-Berr **et-Tevvâb** **el-Müntakim**
el-Afüvv **er-Raûf**
Mâlikü'l-Mülk **Zü'l-Celâli ve'l-İkrâm**
el-Muksit **el-Câmi'** **el-Ganiyy**
el-Muğni **el-Mâni'** **ed-Dârr**
en-Nâfi' **en-Nûr** **el-Hâdi**
el-Bedî' **el-Bâkî** **el-Vâris**
er-Reşîd **es-Sabûr**

ALLAH

Bu ism-i şerif, Cenâb-ı Hakk'ın özel ismidir. Bu yönüyle diğer isimlerin ifade ettiği bütün güzel nitelikleri ve İlâhî sıfatları içine alır. Diğer isimler ise, yalnız kendi mânalarını ifade ederler. Bu bakımdan Allah isminin yerini, hiçbir isim tutamaz. Allah ismi, hiçbir dile tercüme edilemez. Tanrı kelimesi, Allah ismi yerinde kullanılamaz. Olsa olsa, ilah anlamında söylenebilir.

Bu isim, aynı zamanda Allah'tan başkasına ne hakiki ve ne de mecazî anlamda verilemez.

"Allah adın zikredelim evvelâ
vacip oldur cümle işte her kula"
(Süleyman Çelebi)

Diğer isimlerin ise, Allah'tan başkasına isim olarak verilmesinde bir sakınca yoktur. İnsanlara Kadir, Celâl ismini vermek gibi. Yalnız bu isimlerin başına, insanlara verildiklerinde, "kul" mânâsına gelen **"abd"** kelimesinin ilâvesi güzeldir. Abdülkadir, Abdülkerim ismi gibi...

• Allah ism-i şerifinin ism-i A'zam olduğu söylenmiştir.

• Cuma günü, namazdan önce yüz defa "Ya Allah Ya Hû" denilmesi tavsiye edilmiştir. Bunu söyleyenin her türlü hayırlı dileğinin gerçekleşeceği belirtilmiştir. İmam-ı Gazali Hz.leri de, cuma günü bin kere "ya Allah" denilmesini çok faziletli bulur.

er-RAHMÂN

Yarattığı bütün varlıklar hakkında merhametli olan; hayır ve rahmet dileyen; acıyıp esirgeyen;

Sevdiğini, sevmediğini ayırdetmiyerek bütün yarattığı canlılara sayısız nimetler sunan;

Hayatları için gerekli olan bütün rızıkları onlara veren...

Kur'an'da Allah isminden sonra en çok zikredilen isim, Rahman ismidir. Rahman isminin en yaygın anlamı da Rezzak'tır. Yani yarattığı canlıların yaşaması için gerekli olan bütün şart ve sebepleri, onlara acıyarak yaratan manası ön plandadır.

Allah'ın rahmeti şüphesiz ki sonsuzdur ve sınırsızdır. İnsan idraki bu sınırsızlığı kayramayacağı için, sevgili Peygamberimiz, bu rahmete şöyle bir kıyaslama getirmiştir:

"Allah yüz rahmet yarattı. Ve bir tanesini yeryüzüne indirdi.

İşte bu bir rahmet ile, dünyada varlıklar birbirlerine merhamet ederler. En vahşi hayvanlar bile o merhametle yavrularına şefkat gösterirler. Diğer kalan 99 rahmetini ise, Allah, kıyamet gününe saklamıştır."

• Her gün yüz defa "Ya Rahman" denilmesi tavsiye edilmiştir. Bunu diyen kişide merhamet duyguları gelişir. Cuma namazından sonra 100 defa "Ya Rahman" denilmesinin kişiyi gafletten kurtaracağı da söylenmiştir.

ALLAH'IN KULLARINA MERHAMETİ

İslâm ordusu düşmanla giriştiği savaşı galib bitirmiş, çok sayıda esir elde etmişti. Alınan esirler ordu komutanı Peygamberimize getirilmişti. Bu esnada mücahidler garip bir hâdiseye tanık oldular. Esirler arasında bulunan bir kadın, savaş hengâmında kaybetmiş olduğu, henüz sütten kesilmemiş küçük yaştaki çocuğunu nihayet

araya araya bulmayı başarmış; büyük bir sevgi ve şefkatle küçük yavruyu kucağına alıp bağrına basmış ve orada hemencecik emzirmeye başlamıştı.

Sahabîler bu manzara karşısında hem hayret etmişler, hem de duygulanmışlardı. Olayı Peygamber Efendimiz de görmüştü. Ashâbına:

- Bu kadının çocuğunu ateşe atabileceğini hiç düşünebiliyor musunuz? diye sordu.

Sahâbîler, kadının çocuğuna olan büyük sevgi ve şefkatini, acıma duygusunu gözleriyle görmüşlerdi. Peygamberimize, kadının böyle bir işi yapamayacağını, yapmak isteyenlere karşı da bütün gücüyle karşı koyacağını söylediler.

Bunun üzerine Peygamberimiz, bu hâdisenin ışığı altında bütün insanlığa şu ibret dersini verdiler:

"Şüphesiz ki Allah Teâlâ kullarına, bu kadının çocuğuna olan merhametinden daha fazla merhametlidir..."

er-RAHÎM

Pek fazla merhamet edici;

Verdiği nimetleri yerinde ve faydalı şekilde kullananlara daha büyük ve sonsuz nimetler vermek suretiyle mükâfatlandırıcı...

Rahmân ism-i şerîfinden Allah'ın bütün yarattığı varlıklar için hayır ve rahmet irade buyurduğu anlaşılır. Rahîm ism-i şerîfi ise, Allah'ın kendini tanıyıp inananlara, hayırlı ve ihlaslı ameller işleyenlere, rıza-yı ilahi için samimi fiiller ortaya koyanlara çok özel bir rahmet indireceğini ifade eder.

Denebilir ki, Allah'ın rahmetinin, dünyada tecelli eden kısmı Rahman isminden kaynaklanırken; âhirette tecelli eden kısmı da Rahîm isminden kaynaklanmaktadır.

Kulun işlediği her günaha 1 günah cezası yazılırken; yaptığı iyiliklere 10'dan başlayıp 700'e ve

bazı özel gün ve gecelerde onbinlere varan sevaplar verilmesi de Rahîm isminin tecelliyatındandır.

• 258 kere "Ya Rahîm" diyen kimsenin her türlü dünyevi tehlikelerden korunacağı söylenmiştir.

el-MELİK

Bütün yaratıkların tek ve gerçek sâhibi ve gücüne kayıtsız şartsız boyun eğilen mutlak hükümdârı...

Allah'ın, ne zâtında ve ne de sıfatında hiçbir varlığa dayanma, ondan destek, yardım ve güç alma ihtiyacı yoktur. Bilâkis herşey zâtında, sıfâtında, varlığında ve varlığının devamında O'na muhtaçtır. Bütün kâinatın gerçek sâhibi, mutlak hükümrânı ve hükümdarı odur.

• Şafak vaktinden sonra 120 kere "Ya Melik" diyen kimsenin, insanlara el açmaktan kurtulup zengin olacağı söylenmiştir.

el-KUDDÛS

Kusurdan, gafletten, aczden, zayıflıktan ve her türlü eksiklikten çok uzak ve pek temiz...

Allah, duyuların kavradığı, hayâl gücünün şekillendirdiği, fikrin tasarladığı her keyfiyetten münezzeh ve müberradır. O kusur işlemekten, unutmaktan, dalgınlıktan, acizden ve her türlü eksiklikten son derece uzak ve pek temiz olandır. Bu bakımdan her türlü kutsanmaya, arınmaya *(takdise)* lâyıktır.

Kâinatta doğal olarak bulunan ve her varlığı kapsıyan temizlik kanunu da, Cenâb-ı Hakk'ın **KUDDÛS** isminin tecellîsidir.

• Günde 174 sefer "Ya Kuddûs" denilmesi tavsiye edilmiştir. Bu zikir, kişiyi kötü ahlâktan korur.

• Günde 66 kere "Ya Kuddûs Ya Hâlık" söylemenin ise, vesveseleri gidereceği belirtilmiştir.

es-SELÂM

Her çeşit ârıza ve yıpranmalardan kendisi esenlikte kalan;

Her türlü tehlikelerden kullarını sigortalayan, güvenliğe çıkaran;

Cennet'teki bahtiyar kullarına selâm eden, esenlikler bahşeden...

Bu ism-i şerif, Kuddûs ismi ile yakın bir anlamı olmakla beraber; Selâm ismi, daha ziyade geleceğe aittir. Yani, Cenâb-ı Hakk'ın gerek zâtı, gerek sıfatları ileride en ufak bir değişikliğe, bir gerilemeye ve zayıflamaya uğramaktan arınmıştır. O, ezelde nasılsa ebedde de öyledir.

• "Ya Selâm" isminin, hergün 131 kere korunma ve şifa niyetine okunması tavsiye edilmiştir.

el-MÜ'MİN

Gönüllerde îman ışığı yakan, hidayet tohumunu uyandıran;

Kendine sığınanlara güvence verip onları koruyan, korkularından uzaklaştırıp rahatlandıran...

Allah Teâlâ, kalblere îman ve hidâyet bağışlayarak oralardan şüphe ve tereddütleri kaldırmıştır.

Kendine sığınanlara da dünyada aman verip korumuş, güvence altına alıp rahatlandırmıştır.

İnsanların kalplerinde Allah'a iman ışığını yakan, hidayet nurunu parlatan, imana hizmet yolunda çalışan kimseler, Cenab-ı Hakkın mü'min ismine hakkıyla mazhar olan kullardır. Bu isme mazhar olmanın sevabı ve ödülü ise, çok yüksektir.

• Günde 136 kere "Ya Mü'min" diyen kimse-

nin, mal ve canını güvence altına alacağı, insî ve cinnî şeytanların kötülüklerinden korunacağı, imanını kuvvetlendireceği söylenmiştir.

el-MÜHEYMİN

Yönetici, gözetici ve koruyucu...

Allah, yarattığı varlıkların tüm davranışlarını bilip rızıklarını, ecellerini düzenleyip hayat serüvenlerini kontrol altında tutar.

Bütün varlığı görüp gözeten, geliştirip varmasını dilediği noktaya ulaştıran ancak O'dur.

Hiçbir zerre, hiçbir an ve lâhza, Onun bu lûtuf ve korumasından uzak değildir.

İnsanlara yöneticilik yapan, toplumun asayiş ve güvenliğini sağlamakla görevli olan kimseler, Allah'ın Müheymin ismine mazhar kişilerdir. Kendilerindeki bu mazhariyeti farkedip bu nimetin hak-

kını verenler Allah katında büyük ödüllere nail olurlar.

• Gusül abdestinden sonra 100 kere "Ya Müheymin" isminin okunması tavsiye edilmiştir. Yunus Peygamberin, balığın karnında, bu ismi diline tesbih ederek kurtulduğu da söylenmiştir.

> *"Yerde ve gökte zerre ağırlığında da olsa, hiçbir şey Rabbin(in gözetimin)den kaçmaz. Olan her şey, apaçık bir kitapta yazılıdır.*
>
> (Yunus, 61)

el-AZÎZ

Mağlûb edilmesi, yenik düşürülmesi mümkün olmayan; her zamanda, her şart ve durumda galip gelen...

Bu ism-i şerîf, kuvvet ve galebe mânâsına gelen İZZET kökünden gelir. Allah Teâlâ kayıtsız ve sınırsız bir şekilde kuvvet ve galebe sâhibidir. Yenil-

me, O'nun hakkında söz konusu değildir.

İzzet sıfatı, Kur'an'da birçok yerlerde azab âyetlerinden bahsedilirken söz konusu edilmiştir. Fakat bu ism-i şerîfin yine Kur'an'da birçok defa Hakîm ism-i şerîfi ile birlikte anıldığı görülür. Bunun mânası şudur: Allah Teâlâ'nın kudreti galibdir, gücü yenilmezdir. Ancak hikmeti ile kötülerin cezasını dünyada hemen vermeyip, bir müddet sonraya bırakabilir, ya da tamamıyle ahirete erteleyebilir. Kötülük edip durmakta olan insanları cezalandırmakta acele etmez, onlara yaptıklarını düzeltme, kırdıklarını onarma şansı tanır.

• Bu ismin, Yusuf Peygamberin ism-i azamı olduğu söylenir. Bu isim, onu Kenan kuyusundan kurtarıp Mısır'da sultanlığa çıkarmıştır. Dünyada makam ve izzet elde eden herkes, bu isme mazhar olmuş demektir. Bu mazhariyetin şükrünü yerine getirmeye çalışmalıdır.

• 40 gün, sabah namazlarından sonra, 41 kere "Ya Aziz" ismini okuyan kimsenin borçlarından kurtulup zilletten izzete çıkacağı söylenmiştir.

el-CEBBÂR

Kırılanları onaran, eksikleri tamamlayan;

Dilediğini istiyerek ya da zorla yaptırmaya kudreti ve otoritesi yeten...

Bu ism-i şerif **cebir** kelimesinden türetilmiştir. **Cebir**, "kırık kemiği sarıp bitiştirmek, eksiği bütünlemek" mânasına geldiği gibi; "icbar etmek", yani, "zorla iş gördürmek" mânasına da gelir.

İlk mânaya göre Allah Teâlâ **Cebbâr**'dır. Yani, kırılanları onarır, eksikleri tamamlar, her türlü perişanlıkları düzeltir, her şeyi yoluna kor.

Cebbâr'ın ikinci mânasına göre de; Allah Teâlâ kâinatın her noktasında ve her şey üzerinde dilediğini yaptırmağa otoritesi yeter. Hüküm ve iradesine karşı gelinmek ihtimali yoktur.

Kırıkları onaran, yıkıkları tamir eden, bozulan

işleri düzene sokup yoluna koyan, bireyler üzerinde otorite elde eden herkes, Allah'ın bu ismine mazhar demektir.

• Haksız yere hapse düşmüş kimselerin, 40 gün, sabah namazından sonra 21 kere "Ya Cebbar" ismini okumaları tavsiye edilmiştir.

Bu ismin zikrine devam etmenin, kişiyi zalimlerin şerrinden kurtarmaya vesile olacağı da söylenmiştir.

el-MÜTEKEBBİR

Her yerde, her şeyde ve her olayda büyüklüğünü gösteren...

Büyüklük ve ululuk, ancak Allah'a mahsustur. Varlığı ile yokluğu Allah'ın bir tek emrine ve iradesine bağlı bulunan hiçbir yaratık, bu sıfatı gerçek anlamda hak edemez.

Kendinde bir varlık vehmedip gururlanıp kibirlenemez.

• Bu ismi şerifin zikrine devam edenler, Allah'ın onu başka varlıklar üzerinde yüceltmesine nail olurlar.

• Nikah gecesinde, çiftlerin 2 rek'at namaz kıldıktan sonra, 10 kere "Ya Mütekebbir" ismini okumaları tavsiye edilmiştir.

el-HÂLIK

Yaratan; herşeyin varlığını ve varlığı boyunca görüp geçireceği halleri, yaşayacağı olayları tayin ve tesbit eden ve ona göre yoktan vâr eden...

Bu ism-i şerîfin mânasında iki husus vardır:

1. Bir şey'in nasıl olacağını tayin ve takdir etmek,

2. O takdire uygun olarak o şey'i var etmek.

• Gece yatmadan önce, 100 kere "Ya Hâlık" denilmesi tavsiye edilmiştir.

el-BÂRİ'

Eşyayı ve her şey'in uzuv ve cihazlarını düzgün, tek kalıptan çıkmış gibi birbirine uyumlu bir halde, güzel yaratan...

Her şey'in vücudu; mütenasib, yani, âzaları, hayat cihazları ve aslî unsurları nicelik ve nitelik bakımından birbirine uyumlu olarak yaratıldığı gibi, hizmeti ve faydası da evrendeki genel âhenge uygun yaratılmıştır.

• 7 gün boyunca 100'er kere "Ya Bâri'" ism-i şerifini okuyanların; bedenî ve ruhi rahatsızlıklardan ve arızalardan kurtulacağı söylenmiştir.

el-MUSAVVİR

Herşey'e bir şekil ve özellik veren; farklı biçimlerde resmeden...

Allah Teâlâ herşey'e bir biçim, bir özellik vermiştir. Herşey'in kendisine göre şekli, dıştan görünüşü vardır ki, başka varlıklara benzemez.

Meselâ: İnsanlar arasında tamamiyle birbirinin aynı iki insan yoktur.

Bundan daha olaganüstü olan gerçek parmak uçlarındaki çizgilerdir. Bu çizgiler, insanların sayısı kadar değişik gidiyor ve hiçbiri ötekine uymuyor. Şu halde insanın hiç taklit olunamayacak imzası, bastığı parmak izidir.

İşte bunlar, Allah'ın **MUSAVVİR** isminin tecellîleridir.

Günümüzde insanların birbirinden sadece parmak izleriyle değil, meselâ gözün retina tabakasındaki farklılıkla da ayrıldıkları ortaya çıkmıştır. Bu da musavvir isminin bir tecellisidir.

Su damlacıklarının ve kar kristallerinin herbirinin yapısı da farklı bir dizayn ve resim oluşturduğu, yine günümüzde ortaya çıkan bir gerçektir. Bu da musavvir isminin olaganüstü bir tecellisidir.

el-GAFFÂR

Mağfireti (örtmesi ve koruması) pek bol olan... Kullarının günahını dünyada fazlasıyla örten...

Gafr, örtmek ve korumak mânâsınadır. Allah mü'minlerin günahlarını örter. Dilediği kullarını da günahlardan korur. Onları günah işleme ortamından, sebeplerinden, imkanlarından uzak tutar. Bu, onlar için en büyük nimetlerden biridir.

Allah dünyada kullarının kusurlarını örtüp gizlediği; yahut bazı kullarını günah işlemekten koruduğu gibi; insanların birbirlerinin kusurlarını görmezden gelmelerini, ayıplarını gizlemelerini, birbirlerini günaha düşmekten kollayıp kurtarmalarını da ister. İnsanların kusurlarını örten ve gizleyen kimseler, Allah'ın gaffar ismine mazhar olurlar. Bu ismin hürmetine, Allah'ın bunların kusurlarını bağışlayıp örtmesi umulur.

İnsanın Allah'ın gaffar ismine mazhar olmasının bir yolu da, günahlarından tövbe ve istiğfar etmesidir. Kusurunu kabul ve itiraf demek olan istiğfar hali, bilhassa seher vakitlerinde yapılırsa, çok makbuldür.

Vaktinde kılının namazlar da büyük bir istiğfar hükmündedir. Ve mağfirete vesiledir.

• Cuma namazından sonra 100 kere "Ya Gaffar" ismini okumanın, aff ve mağfirete sebep olduğu söylenmiştir. Günde 70 kere "estağfirullahe innehu kâne gaffara" tesbihinin söylenmesi de tavsiye edilmiştir.

İNSANLARIN AYIP YERLERİ AÇILSA ÖRTER MİSİNİZ?

İsa Peygamber bir gün, havarilerine:

– Uykuda olan bir kardeşinizin görülmemesi gereken ayıp yerlerini rüzgarın açtığını görseniz ne yaparsınız? diye sordu.

Havariler, tereddüt bile etmeden:

– Hemen örteriz, üstünü kapatırız, dediler.

İsa Peygamber bu cevaba itiraz etti:

– Hayır, siz aksine iyice açar, ayıpları apaçık ortaya çıkarırsınız.

Havariler:

– Hiç böyle şey olur mu? Kim yapar bu ahlaksızlığı, dediler.

İsa Peygamber'in cevabı düşündürücüydü:

– Sizden biriniz din kardeşi hakkında bir söz duyduğunda veya onun bir kusurunu gördüğünde bu gördüklerine ve duyduklarına biraz daha kusur ekleyip söylemiyor mu? Onun bu söylemesi, işte uyuyan adamın açılmış olan ayıp yerini biraz daha açmasından farksızdır. Ve siz bunu hep yapıyorsunuz.

el-KAHHÂR

Herşey'e, her istediğini yapacak surette galib ve hâkim... Kainatta yaratılmış her varlığa, her olaya, her oluşuma mutlak anlamda egemen...

Koyduğu kanunlara, her varlığı kayıtsız şartsız boyun eğdiren; iradesi ve izni olmadan o kanunun dışına çıkmasına müsaade etmiyen...

Kahr, bir şey'e, onu hor ve hakîr kılacak veya mahv ve yok edebilecek sûrette galib olmaktır.

Allah Teâlâ **Kahhâr**'dır, her yönden üstün ve daima galibdir. Kuvvet ve kudretiyle her şey'i içinden ve dışından kuşatmıştır. Hiçbir şey O'nun bu kuşatmasının dışına çıkamaz.

Ona karşı herşey'in boynu büküktür. Kahrına yerler, gökler dayanamaz. Kahr ile nice azıtıp sap-

mış ümmetleri ve milletleri yerle bir edip perişan kılmıştır.

Kahr, lütfun zıddıdır. Kul daima Allah'ın kahrından sakınıp lûtfuna sığınmalıdır.

Umumi gelen deprem, sel, toprak kayması, fırtına, tayfun gibi âfetler birer kahr tecellisidir. Kur'an'da haber verilen Nuh, Hud, Salih, Şuayb, Musa peygamberlerin iman etmeyen kavimlerinin başına gelen helak (toptan yokoluş) mucizesi de, yine Allah'ın birer kahr tecellisinden ibarettir.

• Gece yarısı ve güneş doğarken 100 kere "ya Kahhar" ism-i şerifini okuyanların, düşmanlarına galip gelip zulümlerinden kurtulacakları söylenmiştir.

el-VEHHÂB

Çeşit çeşit nimetleri devamlı bağışlayıp duran... Bol bol ihsan edip veren...

Vehhâb kelimesi **hibe** kökünden gelmektedir. Hibe, "herhangi bir karşılık ve çıkar gözetmeden birine bir malı bağışlamak" mânasınadır.

Vehhâb ise, "Her zaman, her yerde ve her şey'i çok çok ve bol bol veren ve karşılık beklemeyen" demektir.

İnsanlara hiçbir çıkar gözetmeden, karşılık beklemeden, sırf Allah rızası için bağışta bulunanlar, iyilik yapanlar, Allah'ın Vehhab ismine mazhar kullardır. Cömertlik huyu da, Allah'ın vehhab ismine bir tür mazhariyettir.

• Kuşluk namazından sonra, secdede iken 14 defa "Ya Vehhab" ismi şerifinin okunması tavsiye edilmiştir.

Dua sırasında 7 kere "Ya Vehhab" denilmesi de, yapılan duanın kabul şansını artırır.

er-REZZÂK

Bütün yaratıklara rızkını veren; ihtiyaç duydukları, faydalı olan şeyleri onlara ihsân eden...

Rızık, Allah Teâlâ'nın bilhassa yaşayan mahlûkatına faydalanmalarını nasib ettiği her şeydir.

Rızık yalnız yenilip içilecek şeylerden ibaret değildir. Kendisinden faydalanılan herşey'e rızık denir.

Maddî rızık, her türlü yiyecek ve içecek, giyilecek ve kullanılacak eşya, para, mücevher, çoluk-çocuk, vücudun çalışma gücü, bilgi, mal-mülk, servet v.s. gibi şeylerdir.

Mânevî rızık ise, ruhun ve kalbin gıdası olan şeylerdir. Başta îman olmak üzere insanın mânevî hayatına ait bütün duygular ve o duyguların ihtiyacı olan şeyler, hep mânevî rızıktır.

Her canlının rızkını tayin ve takdir olayı, Allah'a aittir. Allah hayat verdiği her canlıya, biçtiği ömür süresince, yaşaması için gerekli her türlü ihtiyaç maddesini yaratmış ve o maddelere ulaşma yollarını da o varlığa öğretmiş, elde etmeyi kolaylaştırmıştır. Bu sebeple, örfümüzde "Erruzku ala'llah" yani Rızk vermek Allah'a aittir sözü, atasözü olarak kabul görmüştür.

• Sabah namazından sonra, rızkın bereketlenmesi için, evin sağ köşesinden başlıyarak her köşede on defa "Ya Rezzak" denilmesi tavsiye edilmiştir.

• Rızkın bollaşması için, her gün 121 kere: "İnnallahe hüverrezzaku zü'l-kuvveti'l-metin" ayetinin okunması da tavsiye edilmiştir.

ALLAH, İNANMIYOR DİYE KULUNUN RIZKINI KESMEZ

İbrahim Peygambere ateşe tapan mecusinin biri karnının aç olduğunu, misafir kalmak istediğini bildirmişti. İbrahim Peygamber ona: "Müslüman olursan seni misafir ederim" teklifini yapınca, adam bırakıp gitti.

Bunun üzerine Cenâb-ı Hak, Hz. İbrahim'e şu vahyi indirdi:

– Neden onu misafir etmek için dinini değiştirmesini şart koştun ey İbrahim? Bana bakmadın mı? 70 senedir beni kabul etmediği halde ben ona rızkını veriyorum. Sen ise onu bir gün bile misafir etmeye, karnını doyurmaya yanaşmadın?

Hz. İbrahim bu ilahi uyarıyı alınca derhal adamın peşine düştü. Onu bulup evine getirdi. Karnını doyurup misafir etti. Mecusi:

– Nasıl oldu bu iş, önce misafir etmek istemedin, sonra da misafir etmek için peşinden geldin? diye merakla sordu. İbrahim Peygamber, durumu anlattı. Mecusi bu sözlerden çok duygulandı.

– Allah benim hakkımda böyle mi konuştu? Benim gibi kendini inkar eden biri yüzünden senin gibi bir dostuna uyarıda mı bulundu? O halde bana dinini öğret, ben de Müslüman olacağım, dedi.

* * *

Dünya, insanların inançlarından dolayı yargılandığı, mükafat veya cezasının verildiği mahkeme salonu değildir. Aksine, insanların neye inanacaklarını özgürce seçecekleri bir imtihan meydanı, sınav alanıdır.

el-FETTÂH

Her türlü güçlükleri açan ve zorlukları kolaylaştıran... Kapalı kapıları aralayan, düğümlü kısmetleri çözen... Tohumların şifresini açıp ağaç, çiçek, meyve olmaları için gelişme startını veren...

Fettâh kelimesi, **feth**'den gelmektedir. Feth ise, "kapalı olan şey'i açmak" mânasınadır.

Kapalı bir şey'i açmak:

a. Maddî olur; bir kapıyı, bir kilidi, bir düğümü açmak gibi.

b. Mânevî olur; kalbden tasaları, kederleri atıp gönlü açmak gibi.

Bitkilerin çiçek açması, tohum ve çekirdeklerin sünbül vermesi, rızık ve rahmet kapılarının açılması, ülke ve beldelerin ele geçirilmesi, yer altındaki

depo edilmiş petrol, doğalgaz, su, sıcaksu, madenler gibi hazinelerin keşfedilip yeryüzüne çıkarılması, hep Fettâh ism-i şerifinin tecellîsindendir.

• Günde 100 kere, "Ya Fettah, ya Rezzak" ismini okuyanın rızkını elde etmesi kolaylaşır, denmiştir.

Sabah namazından sonra 15 ya da 71 kere elini kalbinin üzerine koyup "Ya Fettah" zikrinin söylenmesi de tavsiye edilmiştir.

el-ALÎM

Her şey'i çok iyi bilen...

Allah, her şey'i tam mânasıyla bilir. Her şey'in, içini, dışını, önünü, sonunu, başlangıcını, bitimini çok iyi bilendir O.

Olmuşları bildiği gibi, olacakları da aynı şekilde bilir. Onun için, olmuş - olacak, gizli - açık söz

konusu değildir. Bunlar, insanlar hakkında geçerli olan kavramlardır.

İnsanların bilmesi nisbetli ve unutmakla illetlidir. Yani her kişinin bilgi derecesi başka bir kişinin bilgisine oranla artar veya eksilir. Ayrıca elde edilen bilgilerin her zaman unutulma riski de vardır. Oysa ki, Allah'ın bilmesi ise, - bütün isim ve sıfatlarında olduğu gibi - zâtî'dir. O'nun bilmesinde dereceler, nisbetler bulunmaz. Unutma söz konusu olamaz.

• Günde 100 defa "Ya Alim" ism-i şerifini okuyanların, kalbinden şüphe ve vehimlerin gideceği söylenmiştir.

el-KÂBID

Sıkan, daraltan...

el-BÂSIT

Açan, genişleten...

Bütün varlıklar Allah'ın kudret avucundadırlar.

Allah, istediği kulundan, ihsân ettiği servet ve zenginliği, evlâd ve aileyi, dost ve arkadaşları yahut hayat zevkini, gönül ferahlığını alıverir. O adam zenginken fakir olur, yahut evlâd acısına boğulur, yahut iç sıkıntısına, ruhsal ıstırap ve huzursuzluk içine düşer.

İşte bu haller, Kâbıd isminin tecellileridir.

Allah, dilediği kuluna da yepyeni bir hayat verir, neş'e verir, rızık bolluğu verir, evlatlar, dostlar verir. Bu da Bâsıt isminin tecelliyatıdır.

• Kıtlık, darlık, savaş, deprem gibi âfet halle-

rinde, "Ya Kabıdu Ya Basıt" ism-i şerifini okumak tavsiye edilmiştir.

• Basıt ism-i şerifi, Sadreddin Konevi Hz.lerinin ism-i azamıdır. Bu ism-i şerifi o, çok okurdu.

• Kuşluk namazından sonra, 10 defa "Ya Basıt" ismini okumanın, rızık bolluğuna sebep olacağı belirtilmiştir.

el-HÂFID

Yukarıdan aşağıya indiren, yükseklerde olanı alçaltan...

Allah Teâlâ, istediği kulunu yukarıdan aşağı atıverir. Şan ve şeref sâhibi iken, halkın gözünde rezîl ve rüsvây eder. Allah'ın bu muamelesi, çok defa, kendisini tanımıyan, emirlerini dinlemeyen isyankârlar, başkalarını hor gören kibirliler, hak ve hukuk tanımayan zâlim zorbalar hakkında tecellî eder.

• Hayırlı bir dileğin olması için, 500 defa "Ya Hâfid" ismini okumak tavsiye edilmiştir.

• Hâfid ismi şerifini okumak, savaşlarda zafer kazanmanın bir vesilesidir.

er-RÂFİ'

Yukarı kaldıran, aşağıda olanı yükselten...

Allah, istediği kulunu yükseklerden indirdiği gibi, istediği kulunu da aşağılardan kaldırıp yükseltir. Şan ve şeref verir.

Bâzı gönülleri îman ve irfan ışığı ile parlatır, yüksek hakikatlardan haberdâr eder.

Allah'ın yükselttiği insanlar; çok defa melek huylu, tatlı dilli, insanların ayıplarını ve kusurlarını örtüp eksiklerini tamamlayan; onlara malıyla, bedeniyle, bilgisiyle, nasihatiyle yardım eden nâzik, kibar insanlardır. Onlar bu doğrultudan ayrılmadıkça, Allah da bu nimeti kendilerinden almaz.

• Zalim bir kimsenin yanına girmeden evvel 70 kere "Ya Rafi" ism-i şerifinin okunması tavsiye edilmiştir.

el-MU'IZZ

İzzet veren, ağırlayan... Dilediğini aziz kılan, insanların gözünde saygın hale getiren.

el-MÜZİLL

Zillete (aşağılanmış hale) düşüren, hor ve hakîr eden... Dilediğinin saygınlığını ve şerefini gideren.

İzzet ve zillet, birbirine zıd mânalardır. İzzet kelimesinde "şeref ve haysiyet"; zillet kelimesinde ise "alçaklık" mânası vardır.

Bunlar, Allah Teâlâ'nın, yarattığı varlıklar üze-

rindeki tasarrufları cümlesindendir. Kur'an-ı Kerimin ifadesiyle, Allah Teala, dilediğini izzetli kılar, saygın hale getirir; dilediğini de zillete düşürür, hor ve hakir eder.

İzzet, Allah'ındır ve izzet vermek Allah'tandır. İzzet isteyenler, sadece Allah'a yalvarmalı, ona sığınmalı, başkasının önünde kendini zillet ve hakarete düşürmemelidir.

• "Muizz" ism-i şerifi Hacı Bayram-ı Veli Hz.lerinin ism-i şerifidir.

• Cuma ve pazartesi geceleri akşam ile yatsı namazları arasında 150 defa "Ya Muizz" okunması tavsiye edilmiştir.

• Zalim kimselerin şerlerinden korunmak için secde halinde iken, 75 defa "Ya Müzill" ism-i şerifinin okunmasının; ardından:

– Ya Rab! korktuklarımın şerrinden sen beni koru! diye dua etmenin, kişiyi korkulardan kendini güvende hissettireceği belirtilmiştir.

es-SEMİ'

İyi işiten... Tüm konuşmaları, fısıldaşmaları duyan.

Allah Teâlâ tüm sesleri işitir. Kalblerimizdeki sözleri ve işitilmek şânından olan her şey'i duyar. Mesafeler, onun işitmesine perde olamaz. Birini işitmesi, ötekilerini duymasına engel olmaz. Her olayı aynı derece açık olarak işitir.

Yeryüzündeki gerek insanlar, gerek hayvanlar arasındaki tüm haberleşme olayları; gizli-açık dinleme (telekulak) operasyonları Semi' ismi şerifinin tecelliyatından başka bir şey değildir.

• Perşembe günü, kuşluk namazının ardından 500 kere "Ya Semi'" ismi şerifinin okunması tavsiye edilmiştir.

el-BASÎR

İyi gören... Kontrol, denetim ve gözetiminden hiçbir varlık kurtulamayan...

Allah Teâlâ herkesin gizli açık yaptığını ve yapacağını görüp durmaktadır. Karanlıklar O'nun görmesine engel olamaz. Karanlık gibi, yakınlık - uzaklık, büyüklük - küçüklük gibi insanların görmelerine engel teşkil eden şeyler de O'nun görmesine perde olmaz.

Gece görüş dürbünleri, ultrason cihazları, radyolojik sağlık tetkikleri, uydu araçları ile yer altında ve yer üstünde görüntüleme ve fotoğraflama, internet çalışmaları Basîr ismine mazhariyetin günümüzdeki tezahürlerindendir. İnsan, bu mazhariyeti insanlığın hayrına ve iyiliğine kullanmalı; şerre ve tahribe vasıta yapmamalıdır.

el-HAKEM

Hükmeden, hakkı yerine getiren. Hakedene hakettiğini veren.

Allah Teâlâ Hâkim'dir, her şey'in hükmünü O verir ve verdiği hükmünü eksiksiz yerine getirir.

Hâkimlerin hâkimliğine, hükümdarların hükümdarlığına hüküm veren de ancak O'dur.

O'nun hükmü olmadan hiçbir şey, hiçbir olay meydana gelemediği gibi, O'nun hükmünü bozacak, geri bıraktıracak, infazına engel olacak hiçbir kuvvet, hiçbir hükûmet, hiçbir makam da yoktur.

Hüküm ve karar verme konumuna gelmiş tüm insanlar, Allah'ın Hakem ismine mazhar olmuş kimselerdir. Bu mazhariyetin şükrü olarak, hüküm verirken, hak ve adaletten ayrılmamaları, doğru ve

tutarlı kararlar vermeleri gerekir.

• Gece yarısı 68 defa "Ya Hakem" ismi şerifini okuyan kimsenin, ilahi hikmete mazhar olacağı söylenmiştir.

YANLIŞLARI DÜZELTİRKEN YAPICI BİR METOD ÖRNEĞİ

Hani bin Yezid, kabilesinin gönderdiği bir heyet içinde, Peygamber (a.s.m.)'a gelerek iman etmişti.

Hani'ye arkadaşlarının **Ebu'l-Hakem** künyesi ile hitap ettiklerini işitince, Allah Resûlü, ona şu soruyu sormuştu:

– Hakem, Allah'tır (Allah'ın isimlerindendir). Netice itibarıyla, hüküm sahibi de O'dur. O halde, sen kendine Ebu'l-Hakem künyesini neden taktın?

Hani, cevabında, şunları söyledi:

– Hayır ya Resûlallah! Bu künyeyi ben kendim edinmedim.

Ancak, benim halkım, bu meselede ihtilafa düştüklerinde, hepbana gelirlerdi.

Ben de onlar arasında hüküm verirdim.

Her iki taraf da verdiğim bu hükme razı olurdu. Bu yüzden bana Ebü'l-Hakem künyesini, onlar taktılar.

Peygamberimiz, bu açıklama üzerine:

– Bu (anlattığın davranış ve yerine getirdiğin adalet) ne kadar güzel. Tebrike şayan. Ancak sana verilen künye, hoş değil... buyurdu.

Daha sonra Hani'ye sordu.

– Kaç çocuğun var? Hani:

– Şurayh, Abdullah ve Müslim adında 3 çocuğum var, dedi.

Peygamberimiz:

– Bunların en büyüğü hangisidir? diye sordu. Hani:

– Şurayh, dedi. Allah Resûlü:

– Öyleyse, sen Ebu Şurayh'sın. Künyen, bundan sonra Ebu'l-hakem değil, Ebu Şurayh'tır... buyurdu.

Ve sonra da Hani'ye ve oğullarına duada bulundu.

* * *

Hani memleketine dönmek için hazırlandığı sırada, Peygamber (a.s.m.)'a gelip şöyle dedi:

– Ya Rasûlallah! Hangi amelin beni cennete girdireceğini bildirir misin?

Peygamberimiz cevaben:

– Güzel sözlü (tatlı dilli) olmaya, muhtaçlara bolca yemek yedirmeye devam et... Cennete girersin... buyurdu. (Ebu Davud; Nesâi)

* * *

İki tarafın veya iki kimsenin arasındaki ihtilaf ve davayı çözmek ve bir neticeye bağlamak için tarafların seçtiği kimseye **hakem** denir. Hakeme başvurma olayının İslam hukukunda geçerli olduğuna, bu hadis-i şerif delildir.

Zira Ebu Şurayh'ın hakemliğini, Allah Resûlü güzel bularak tebrik etmiştir.

Diğer taraftan hadis-i şerif, Peygamberimizin bir yanlışı düzelttirirken nasıl bir metod izlediğine de güzel bir misal teşkil etmektedir.

el-ADL

Tam adâletli...

Adalet, zulmün zıddıdır. Zulüm kelimesinde; incitme, can yakma, hak çiğneme mânası vardır. Zulmetmiyerek herkese hakkını vermek ve her şey'i akıl ve mantığa, hikmet ve maslahata uygun olarak yapmak da adalet demektir.

Allah Teâlâ **Âdil**'dir. Zâlimleri sevmez. Zâlimlerle düşüp kalkanları ve hattâ sadece uzaktan onlara imrenenleri ve sempati besleyenleri de sevmez.

Allah Teala, yarattığı varlıklara ne vermişse, ne takdir etmişse neyi lâyık görmüşse hepsi hak ve adalet üzeredir.

Allah, zerre kadar hayrı ve iyiliği, unutup, gizleyip ya da yok sayıp mahrum ve mahzun etmediği gibi; zerre kadar şerri de görmezden gelerek, silerek, üstünü çizerek hak sahibini mağdur etmez.

Onun adalet tartısından, hiçbir söz, fiil, niyet kaçamaz; kapsam dışı kalamaz.

• Cuma gecesi, "Ya Adl" ism-i şerifinin okunması tavsiye edilmiştir.

ZULÜM ELİ DEĞİNCE...

Bir gün Halife el-Müstencid billah, Şeyh Geylanî Hazretlerinin ziyaretine gelmişti.

Şeyhe hitaben:

– Bana bir keramet gösterir misin? diye sordu.

– Nasıl bir keramet istiyorsun? Dedi Şeyh Geylani.

– Elma istiyorum, dedi Halife.

Tabii ki, elma mevsimi değildi.

Bunun üzerine Şeyh, elini havaya uzattı. Birden eli üzerinde 2 elma peyda oldu. Şeyh, birini kendine alıkoydu, birini de el-Müstencid billah'a verdi.

Geylani Hazretleri, kendindeki elmayı 2'ye böldü. İçi bembeyaz, kokusu misk gibi idi.

El-Müstencid billah da kendine verilen elmayı 2'ye böldü. Elmayı içi kurt dolu olarak buldu.

– Neden seninki misk kokulu, benimki ise içi kurtlu? diye sordu.

Geylâni Hz.leri:

– Seninkine zulüm eli değip kurtlandı. Benimkine ise velâyet eli değip misk gibi koktu, açıklamasını yaptı.

* * *

Zulme bulaşan el, değdiği yeri çürütür, tuttuğu şeyi kurutur. Zulümde hayır, bereket te yoktur.

el-LÂTÎF

En ince işlerin bütün inceliklerini bilen, nasıl yapıldığına nüfuz edilemeyen en ince şeyleri yapan;

İnce ve sezilmez yollardan kullarına çeşitli faydalar ulaştıran...

Allah Teâlâ Lâtîf'dir. En ince şeyleri bilir. Çünkü onları yaratan O'dur. Nasıl yapıldığı bilinmiyen, gizli olan en ince şeyleri yapar.

• Her gün 133 defa "Ya Latif" ism-i şerifini okumanın, zor işleri kolaylaştıracağı belirtilmiştir.

• "Allahu Latîfun bi-ibadihi, yerzuku men yeşâu ve hüve'l-kaviyyül-aziz" ayetini her gün 9 kere okumanın Allah'ın lutfunu celbedeceği söylenmiştir.

el-HABÎR

Her şey'in iç yüzünden, gizli taraflarından haberdar olan...

En küçüğünden en büyüğüne kadar bütün eşya ve olaylardan Allah haberlidir. Onun haberi olmadan hiçbir olay cereyan etmez.

Olayların dış cephesinde (mülk cihetinde) ne olup bittiğinden haberdâr olduğu gibi; iç cephesinde, perde arkasında, görünmeyen yüzünde (melekût cihetinde) cereyan eden, düşünülen, tasarlanan, planlanan, hesaplanan her şey de bilgisi içindedir.

Dışa başka görünüp, başka gösteren, ama gizli olarak başka niyetler taşıyan, başka amaçlar güden varlıklar, bu hile ve gizli niyetlerini icra edemez. Allah'tan saklıyamaz, ondan habersiz icra edemez.

• Yatmadan önce abdest alarak 7 defa: "Ela ya'lemu men halak ve hüvel-latifü'l-habîr" ayetini okuyup rüyaya yatmanın bir çeşit istihare yerine geçeceği belirtilmiştir.

el-HALÎM

Hilm, suçluları cezalandırmaya gücü yettiği halde, bunu yapmamak; suçlular hakkında yumuşak davranmak ve cezalarını geriye bırakmaktır.

Suçluyu cezalandırmağa gücü yetmeyene **halîm** denmez. **Halîm**, gücü yettiği halde, bir hikmete ve faydaya binaen cezalandırma cihetine yönelmeyene denir.

Allah Teâlâ hilm sahibidir. Her günah işleyeni hemen cezalandırmaz. Hışım ve gazablanmada acele etmez, kızdıklarına mühlet verir. Bu mühlet içinde yaptıklarına pişman olup tövbe edenleri af-

feder. Israr edenler hakkında, hüküm artık kendisine kalmıştır.

Peygamberler içinde, halîm ism-i şerifine azami derecede Hz. İbrahim a.s., mazhar olmuştur.

• Gündüz 68 kere "ya Halîm" diyen kimsenin, acele ve yanlış iş ve kararlardan korunacağı belirtilmiştir.

• Musa Peygamberin, Firavun'a giderken, bu ism-i şerife sığınarak gittiği söylenmiştir.

el-AZÎM

Bütün büyüklüklerin sâhibi... Çok azametli, en yüce...

Azamet, büyüklük mânasınadır. Gerçek büyüklük Allah'a mahsustur. Yerde ve gökte yaratılmış bütün varlıklar içinde sınırsız ve kusursuz büyüklük, ancak O'nundur ve herşey O'nun büyük-

lüğüne tanıktır.

Bu sıfatta da Allah'a herhangi bir varlığın denk olması muhaldir.

Allah'ın büyüklüğü karşısında, tüm varlıklar kayıtsız şartsız itaat içindedirler.

• Her gün 100 defa "Ya Azim" ism-i şerifini okumak tavsiye edilmiştir. Bu ism-i şerif, bir hastaya 1010 kere okunursa, Allah'ın şifa vermesi umulur, denmiştir.

el-GAFÛR

Mağfireti çok... Kusurları örtüp geride hiçbir iz bırakmadan gizleyen...

Allah Teâlâ'nın mağfireti çoktur. Bir kulun kusuru ne kadar büyük ve çok olursa olsun, onları örter, meydana çıkarıp da sâhibini insanların gözünde aşağılık hale düşürmez. Yeter ki, o kişi ken-

di kusurunu bilsin, günahıyla övünmesin, gizli işlediği günahını kendisi utanmadan açığa vurmaya kalkışmasın.

Allah Teala, kusurları insanların gözünden gizlediği gibi, gayb âlemi sâkinleri olan meleklerin gözünden de dilerse gizler. İnsanların görmediği bâzı şeyleri melekler görürler.

Gafûr ism-i şerîfi, kusurların onların gözünden de gizlenmesini ifade eder.

• Cuma namazından sonra 100 defa "Ya Gafûr" denilmesinin affa sebep olacağı söylenmiştir.

eş-ŞEKÛR

Kendi rızâsı için yapılan iyi işleri, büyük ödüllerle karşılayan...

Şükür, iyiliği, iyilikle karşılamak demektir. Şükür, Allah Teâlâ'ya karşı kulun yapması gereken temel görevidir.

Şekûr ise, az bir kulluk karşılığında çok büyük dereceler veren, sayılı günlerde yapılan ameller karşılığında âhiret âleminde sonsuz nimetler lûtfeden demektir.

İnsanların kendine yapılan iyilikleri teşekkürle karşılaması, onu Şekûr ism-i şerifine mazhar kılar. Bu sebeple peygamberimiz: "İnsanlara yaptıkları iyilikler karşılığında teşekkür etmeyen kimse, Allah'a karşı da şükür borcunu yerine getirmiş olmaz." buyurmuştur. İyiliği inkar şükürsüzlük

olduğu gibi, iyiliğe minnet duymamak ve teşekkür etmemek de bir çeşit nankörlüktür.

• Gönlü daralanlar için, bir bardak suya 41 defa "Ya Şekûr" isminin okunup birazının içilmesi ve kalanının da yüze göze sürülmesi tavsiye edilmiştir.

el-ALİYY

Her hususta, herşeyden yüce olan...

Allah Teâlâ pek yücedir, en yüksektir.

Yüksekliğin Allah hakkında mânası şudur:

1. Allah'tan daha üstün bir varlık düşünülmesi imkânsızdır.

2. Allah'ın bir benzeri veya ortağı veya yardımcısı yoktur.

3. Allah, şânına yaraşmayan her şeyden uzaktır.

4. Kudrette, bilgide, hükümde, iradede ve

diğer bütün kemâl sıfatlarında üstündür.

Şu halde Aliyy, her şey kendisinin dûnunda, emri ve hükmü altında olan Zât demektir.

Kulun yücelmesi, şeref ve saygınlık kazanması, hep Allah'ın Aliyy ismine mazhar olması sayesindedir.

Allah, ancak insanlara karşı alçak gönüllü olan, kibir ve benlik yapmıyan kimseleri yüceltir. Kendini beğenen ve yüceliği nefsinden bilenleri ise, insanların gözünde aşağılatır, zillete düşürür.

• "Ya Aliyy" ismi şerifini, 110 kere bir kağıda yazıp üzerinde taşımak tavsiye edilmiştir.

el-KEBÎR

Büyüklükte kendisinden daha büyüğü düşünülemeyen...

Allah Teâlâ kibriyâ sâhibidir. Her bakımdan büyüktür, büyüklüğüne bir kayıt, bir sınır yoktur. Bütün büyüklükler O'na özgüdür.

Kula düşen görev, Allah'ı şanına layık şekilde büyük bilmek; ve onu büyük saydığını, emirlerine itaat ve yasaklarından kaçınmak suretiyle göstermektir.

• Borçtan kurtulmak isteyenlere, günde 100 defa "Ya Kebir" ismi şerifini okumaları, tavsiye edilmiştir.

el-HAFÎZ

Yapılan işleri bütün ayrıntılarıyla kaydeden, her şey'i ömrünün bitme vaktine kadar âfet ve belâlardan koruyan...

Hıfz, korumak, demektir. Bu koruma üç şekilde olur.

Birincisi, varlıkların devamını sağlamak, hayatını güvence altına almaktır.

İkincisi, birbirlerine zıd olan şeylerin, yekdiğerlerine saldırmasını önlemek, birbirlerinin şerrinden onları korumaktır.

Üçüncüsü: Yapılan iyilikleri ve kötülükleri kaybolmaktan, unutulmaktan koruyup ceza vermek ya da ödüllendirmek üzere kaydedip saklamaktır.

Allah yarattığı her varlığa kendine zararlı olan şeyleri bilecek bir his ilham buyurmuştur. Bu Hafîz isminin tecelliyatındandır. Bir hayvan, kimyevî tahlil raporuna muhtaç olmadan kendine zararlı otları bilir ve onları yemez. Kendine şifalı olan bitkileri de bulup onlardan yararlanır.

Kulların amellerinin meleklerce yazılması, zerre kadar hayrın da, zerre kadar şerrin de zâyi ol-

maktan korunması da Hafiz isminin tecellilerindendir. Bu bakımdan âhirette yeniden dirilme ve yaptıklarından hesaba çekilme ile Hafiz isminin yakından ilişkisi vardır.

Bir bitkinin tüm özelliklerinin tohumlarında kaydedilip o tohumdan yeni bitkiler yetişmesi de yine Hafiz isminin tecellilerindendir.

• Günde 16 kere "ya Hafîz" ismi şerifini okuyan kimsenin, korku ve panik hallerinden korunacağı belirtilmiştir.

el-MUKÎT

Her yaratılmışın azığını ve gıdasını belirleyen, rızıkları beden ve kalblere gönderen...

Bu mânaya göre Mukît, Rezzak ism-i şerifiyle aynı anlama gelir. Yalnız Mukît, Rezzâk'tan daha

özel anlamlıdır. **Rezzak**, azık olanı da olmayanı da içine alır. **Mukît** ise, varlıkların sadece azık ve gıdalarını yerine ulaştırmayı ifade eder.

Rızkını Allah'ın yarattığına ve kendine mutlaka ulaştıracağına inanan bir kimse, meşrû yoldan sapmaz, helal kazançtan başkasına yönelmez. Rızkını helal yoldan elde etmek için çalışan kimse, Allah'ın mukît ismi şerifine mazhar olur. "Helal kazanan kimse, Allah'ın sevdiği kul olur." hadisinde belirtildiği gibi, Allah'ın sevgi ve rızasını elde eder.

• Çok ağlayan çocuk için, bir bardak suya "Ya Mukît" ismi 7 kere okunması, sonra bu suyun çocuğa içirilmesi tavsiye edilmiştir.

el-HASÎB

Herkesin hayatı boyunca yapıp ettiklerinin, bütün incelik ve ayrıntılarıyla hesabını tutan;

Her şey'e ve herkese her ihtiyacı için yeterli olan...

Allah Teâlâ, neticesi hesapla bilinecek ne kadar miktar ve adet varsa, hepsinin neticelerini, hiçbir ameliyeye (işleme) muhtaç olmadan doğrudan doğruya ve apaçık bilir.

Allah Teâlâ, herkese her ihtiyacı için yeterlidir.

Ahirette insanların amellerinden sorgulanıp hesaba çekilmeleri, Hasîb ism-i şerifinin tecellilerindendir. Kula düşen görev, âhirette hesaba çekilmeden evvel, bu dünyada kendi nefsini hesaba çekip, günahlarından tövbe ile arınmak, kusur ve ha-

talarından vazgeçip hayır ve iyiliklere yönelmektir.

Hesaba çekilmeden önce, kendini hesaba çeken bir insan, Allah'ın Hasîb ismine mazhar olur.

• Güneş doğmadan önce 80 kere "ya Hasîb" diyen bir kimsenin, her türlü kötülüklerden emin olacağı söylenmiştir.

el-CELÎL

Yüksek mertebe, ululuk ve heybet sâhibi, celâl sıfatları ile nitelenmiş...

Heybet, azamet ve ululuk, Allah'a mahsustur. Onun zâtı da büyük, sıfatları da büyüktür. Fakat bu büyüklük, cismanî varlıklardaki gibi kapladığı hacim veya yaş fazlalığı itibarı ile değildir. Zamanla ölçülmez, mekânlara sığmaz.

Allah'ın kendine yapılan kusurları, isyanları,

günahları cezalandırması Celîl isminin bir tecellisidir. Allah o kusur ve günahları bazan da affedip bağışlar ki, bu da Cemîl isminin tecellisinden ileri gelir.

• Her gün 73 kere "ya Celîl" ismini okumak tavsiye edilmiştir.

el-KERÎM

Keremi çok, lütuf ve ihsânı bol...

Allah vaad ettiği zaman sözünü yerine getirir, verdiği zaman son derece bol verir, cezalandırmaya gücü varken affeder.

Keremde, karşılık beklemeden, liyakata bakmadan vermek; cezalandırmak elinde iken ceza vermeyip bağışlayıcı olmak manası vardır.

Bu anlamda Allah, en büyük kerem sahibidir.

Cömert olanlar ve îsar hasletini huy edinenler, Allah'ın kerem ismine mazhar olan kimselerdir.

• İlahi kereme nail olmak isteyenlerin, uyumadan önce 270 kere "Kerîm" ism-i şerifini okumaları tavsiye olunmuştur.

ALLAH TEALA KERİMDİR!

Hocanın biri, camide cemaata öğüt veriyordu:

– Dünyada ne ekersen, ahirette onu biçersin... dediğinde cemaat arasından saf bir adam çıkıp sordu:

– Hocam!.. Ben ne ekmesini bilirim, ne de biçmesini.. Ne olacak benim halim?

Hoca, kürsüde doğrularak şöyle dedi:

– Otur yerine... Senin gibilere Allah Teala Kerim...

• Allah kerimdir, kuyusu derindir. (Atasözü)

* * *

BALIKLARA YEM EDERSE

Bir deniz yolculuğunda tehlikeli bir fırtına çıkmış,

gemiyi sallamaya başlamıştı. Herkes gibi yolcular arasında bulunan Bektaşi de kaygılanmıştı. Bunu gören mütevekkil bir yolcu:

– Tasalanma erenler, Allah kerimdir, dedi.

Bektaşi'nin cevabı hazırdı:

– Ben de zaten kereminden (cömertliğinden) endişe ediyorum ya... Tutar da bizi balıklara "yem" ederse diye...

er-RAKÎB

Bütün varlıklar üzerinde gözcü, bütün işler denetimi altında bulunan...

Bir şey'i koruyan ve devamlı kontrol ve denetim altında bulundurana **rakîb** derler.

Allah Teâlâ, bütün varlıkları her an gözetip duran bir tanık, bütün işleri denetleyen bir nâzırdır. Hiçbir şey'i kontrolden kaçırmaz. Her bir işi görür ve herkesin yaptığını kayda geçirir.

İnsan, her an gözetlendiği ve hareketleri kayda alındığı bilincinde olmalıdır. Bu takdirde hayatını Allah'ın rızasına uygun tanzim etmekte zorlanmaz. Kendine çeki düzen verir. Haram ve günahlardan sakınır. İyilik işlemekte, ibadet yapmakta istekli davranır. Allah'ın murakabesini üzerinde hisseden kimse, nefis ve şeytanı kolayca mağlup eder.

• Hamile bayanların, doğum zahmetinden kurtulmak için, çok okumaları tavsiye edilmiştir. Vasıtaya binenlerin de 25 kere bu ismi okumaları söylenmiştir.

YILDIZLARI YARATAN NERDE?

Bir genç, bir kadına birlikte bir gece geçirmeyi teklif etmişti.

Kadın ona:

– Sen utanmaz mısın? diye sordu.

Genç:

– Kimden utanayım, bu gecenin ortasında, beni yıldızlardan başka kimse görmüyor ki.. dedi.

Kadın şu ibretli karşılığı verdi:

– Acaba o **yıldızları yaratan** nerdedir?

el-MÜCÎB

Kendine dua edip yalvaranların isteklerini işitip hikmetine göre karşılık veren, onları cevabsız bırakmayan... Dua için açılan elleri, boş çevirmeyen...

Burada bir konuyu iyi bilmek gerekir: Cevab vermek ayrıdır, kabûl etmek ayrıdır.

Âyet-i kerîmede, Allah tarafından her duaya cevab verileceği sözü verilmiştir. Fakat istenen şeyin kabûl edileceği va'dedilmemiştir. Zira kabûl edip etmemek Cenâb-ı Hakk'ın hikmetine bağlıdır. Hikmeti uygun görürse istenenin aynını ver-

meyi kabûl eder. Dilerse, istenenin daha iyisini verir. Dilerse, o duâyı, dua edenin âhireti için kabûl eder, dünyada istenen şeyi vermez.

• Duasının kabul edilmesini istiyen, sabah namazından sonra 55 kere "ya Mücîb" ismi şerifini okumalıdır.

el-VÂSİ'

Rahmeti geniş ve ilmi her şeyi kuşatıcı...

Allah'ın ilmi, rahmeti, kudreti, aff ve mağfireti geniştir ve her şey'i kaplamıştır. Allah'ın ilminden hiçbir şey gizlenemez, ikram ve ihsanına bir sınırlama yoktur.

Nitekim hadiste, "rahmetim gazabımı (aşıp) kuşatmıştır." denilmiştir.

• Her gün 137 kere "Ya Vasi'" ismi şerifini okuyan kimsenin gönlü ferahlar, rızkına bolluk gelir.

el-HAKÎM

Bütün işleri hikmetli... Her şeyi yerli yerinde ve eksiksiz yapan.

Allah Hakîm'dir. Faydasız, boş ve tesadüfî bir işi yoktur.

Her emir ve hükmünün her yönüyle sonsuz fayda ve yararları vardır.

Her yarattığı varlık, her yaptığı iş bütün kâinat nizamı ile alâkalıdır. Kâinatta yürürlükte olan ve işlemekte bulunan düzenle çelişen hiçbir olay, bir varlık, bir iş yoktur.

Dünya hayatı Allah'ın Hakîm isminin tecelli yeridir. Ahirette ise, doğrudan doğruya ilahî kudret tecelli eder. Bu sebeple dünya **darü'l-hikmet,** âhiret **darü'l-kudrettir** denilmiştir. Dünyada Al-

lah'ın kudreti doğrudan ortaya çıkmaz. İlahi kudrete sebeplerin, perde edilmiştir. Dolayısıyla, Allah'tan bir şeyin olmasını dileyen kimseler, sadece onun kudretine dayanmaları yeterli değildir. Allah'ın kainata koyduğu sebeplere de riayet etmeleri, eşyaya konulmuş hikmet kanunlarına boyun eğmeleri de şarttır. Aksi takdirde başarı elde etmek mümkün değildir. Maddi bir başarı elde etmek isteyenlerin, Allah'ın hakîm ismine riayet etmeleri gerektiği gibi; İslamın tebliğ ve irşadında da, hikmet düsturlarına uyulması şarttır.

el-VEDÛD

İyi kullarını seven, onları rahmet ve rızasına erdiren, sevilmeye ve dostluğu kazanılmaya biricik lâyık olan...

Vedûd'un iki anlamı vardır: 1. Seven, 2. Sevilen.

Allah Teâlâ, kullarını çok sever, onlara lütuf ve ihsanlarda bulunarak sevdiğini de gösterir. Sevilmeye lâyık olan da ancak O'dur.

Vedûd ismine mazhar olan kimseler, sevgi insanlarıdır. Onlar Rablerinin ikram ve lütuflarını görerek onu sevdikleri gibi, bu lütuf ve nimetleri anlatarak başka insanlara da sevdirirler.

• İnsanlardan sevgi görmek isteyen kimselerin, her gün 20 defa "Ya Vedûd" ismini okumaları tavsiye edilmiştir.

el-MECÎD

Zâtı şerefli, fiilleri güzel olan, her türlü övgüye lâyık bulunan...

Bu ism-i şerîfin mânasında iki önemli unsur vardır:

Biri: Büyüklük ve kudretinden dolayı şanına ve şerefine yaklaşılamaz olmak.

İkincisi: Yüksek huylarından, güzel işlerinden dolayı övülüp yüceltilmek.

Allah Teala, her türlü övgüye (senâ) layık bütün noksan ve eksiklerden arınmaya (takdise) müstehaktır. Temiz bir yürek, saf bir gönülle; riyadan, gösterişten uzak, samimi bir niyet ve ihlaslı bir kalple ibadet edilmesi, Mecîd isminin gereğidir.

• Günde 62 kere, "Ya Mecîd" ismini okuyanın şan ve şerefinin artacağı söylenmiştir.

el-BÂİS

Ölüleri diriltip kabirlerinden kaldıran; gönüllerde saklı olanları meydana çıkaran...

Allah Teâlâ insanları, onlar ölüp toprak olduktan sonra âhiret günü dirilterek kabirlerinden kaldıracaktır ve onların ruhları ile cesedleri birlikte olarak hesaplarını görecek, sonra da yine ruh ve cesedleri birlikte olarak ödül veya cezalarını verecektir.

• İlim ve hikmet elde etmek istiyenlerin, uyumadan evvel, elini göğsüne koyup 100 kere "ya Bais" ismini söylemeleri tavsiye edilmiştir.

eş-ŞEHÎD

Her zamanda olayların dış yüzünü bilen ve her yerde hazır bulunup olaylara tanık olan...

Allah, mutlak surette herşey'i bilmesi bakımından Alîm'dir. Olayların sırlarını ve iç yüzünü bilmesi yönünden Habîr'dir. Dış yüzünü bilmesi yö-

nünden de Şehîd'dir.

Hiçbir olay, Allah'ın müşahedesinden kurtulamaz. Tanıklığı dışında kalamaz.

• Çocuğunun huyunun güzel olmasını dileyenler, sabah namazından sonra, uyuyan çocuğun yüzüne doğru 21 defa "Ya Şehîd" ism-i şerifini okumalı ve sonra güzel ahlak sahibi olması için dua etmelidirler.

el-HAKK

Varlığı hiç değişmeden aynen duran...

Hakk, varlığı hakikî halde bulunan zâtın ismidir. Yani, varlığı daima sâbittir.

Allah Teâlâ'nın zâtı, yokluğu kabûl etmediği gibi, herhangi bir değişikliği de kabûl etmez. Hakikaten vâr olan yalnız Allah'tır.

Tüm varlıklar, yoktan yaratılmışlar; Allah'ın vücut ve hayat vermesi ile ortaya çıkmışlardır. Allah'ın onlara belirlediği ömrü tamamlayıp varlık sahnesinden çekileceklerdir. Dolayısıyla, hakk ismine Allah'tan başka hiçbir varlık lâyık değildir.

• Kötü akıbetten korunmak istiyenler, 1000 defa "Ya Hakk" ism-i şerifini okumalıdırlar.

el-VEKÎL

Kendisine yönlendirilen işleri en güzel şekilde neticelendiren... Kullarının her ihtiyacına, her isteğine yeterli olan.

Kendisine iş havale edilen zâta **vekîl** denir. İşi Allaha havale etmeye ise, tevekkül tabir edilir.

Allah, en güzel ve en mükemmel **vekîl**'dir. İşlerin hepsini çekip çeviren, yönlendiren ve idare

eden O'dur. Fakat kendisi hiçbir işinde vekîle muhtaç değildir. Allah Teâlâ, kendisine tevekkül edenlerin işlerini en iyi neticeye ulaştırır.

Allah'ı vekil kılmayı, ona tevekkül etmeyi yanlış anlamamak lâzımdır. Bir işin olmasını isteyen insan, önce kendisine düşen görevleri yapmalı, yerine getirmesi gereken sebeplere riayet etmeli; ondan sonra işin neticesini Allah'a havale edip onu vekil kılmalı, tevekkül etmelidir. Yani toprağı sürüp, tohumu ekip, sulama ve gübreleme şartını yerine getirdikten sonra, verim ve ürün alma işinde Allah'ı vekil kılmalıdır. Tarlayı ekmeden, tohum atmadan, Allah'tan ürün ve verim istemek, doğru bir tevekkül anlayışı değildir.

• Yangın, sel, fırtına gibi âfetlerden korunmak isteyenler, 66 defa "ya Vekil" ismi şerifini okumalıdırlar. (Tabii ki, maddi tedbirleri yerine getirdikten sonra)

YANLIŞ TEVEKKÜL ANLAYIŞI

Dervişin biri ayakları kötürüm bir tilki gördü.

"Böyle elden ayaktan mahrum bir şekilde nasıl yaşayabiliyor?" diyerek, Allah'ın lûtuf ve rahmetine hayran kaldı.

Şaşkın derviş bu haldeyken, pençesinde bir çakalla aslanın biri çıkageldi ve zavallı çakalı oracıkta yedi. Ondan artan şey de tilkiyi doyurdu.

Herkesin rızkını ulaştıran Allah, ertesi gün başka bir sebeple tilkinin günlük yiyeceğini yine gönderdi.

Bu apaçık gerçek karşısında adamın gözü fal taşı gibi açıldı. Hemen bir mescide gidip Allah'a tevekkül etti.

"Allah, elsiz ayaksız kötürüm bir tilkinin bile" diyordu, "rızkını ayağına gönderiyor.. iyisi mi bundan sonra ben de, örümcekler gibi bir köşeye çekilip, rızkımı bekleyeyim."

İşini gücünü bıraktı. Lûtufkâr olan Allah'ın umulmadık yollardan rızık yollayacağına güvenerek beklemeye koyuldu. Fakat kendisine ne gelen oldu, ne giden. Ne halini soran oldu, ne de yiyecek bir şey veren. Gün geçtikçe öyle zayıfladı ki, bir deri bir kemik kaldı. Güçten,

kuvvetten düştükçe sabrı da tükendi, idraki de..

Bu sırada mihrabın duvarından kulağına sesler geldi.

– Hey tembel adam! **Kendini tilki gibi elsiz ayaksız görme. Git, yırtıcı bir aslan kesil. Öyle çalış ki, aslan gibi senden de başkalarına bir şeyler kalsın.** Neden tilkiye benzeyip artıklarla besleneceksin?

Aslan gibi ensesi kalın olan bir insan, tilki gibi düşkünleşirse, köpekler dahi ondan üstün olurlar.

Uğraş, didin ve kazandıklarınla ye, iç. Başkalarının artığına göz dikme. İmkan bulduğun müddetçe elinin emeğiyle geçin.

el-KAVİYY

Çok kuvvetli...

el-METÎN

Çok sağlam...

Kuvvet, tam bir güçlülüğü; **metânet** ise, kuvvetin şiddetini, dayanıklılığını ifade eder.

Allah'ın kuvveti de öteki sıfat ve isimleri gibi sınırsızdır. Tükenmez, azalmaz, sınır içine sığmaz, ölçüye gelmez. Allah'ın kudreti bahsinde zorluk - kolaylık söz konusu değildir. Bir yaprağı yaratmakla kâinatı yaratmak onun kuvveti önünde birdir.

Allah, tam bir kuvvet sahibi olmak bakımından **Kaviyy;** gücünün çok şiddetli, pek dayanıklı olması bakımından **Metîn**'dir.

• Zor durumda kalanların, 116 kere "Ya Kaviyy" ism-i şerifini okumaları tavsiye edilmiştir.

• Kaviyy ism-i şerifi, Kadîr ve Metîn ismi şerifiyle beraber "Ya Kaviyyu ya Kadîr" veya "Ya Ka-

viyyu Ya Metîn" şeklinde okunursa, daha etkili olur.

• İstanbul'un fethi sırasında, Akşemseddin Hz.leri, Sultan Fatih'e ya Kaviyy ism-i şerifini devamlı okumasını tavsiye etmiştir. Yavuz Sultan Selim de, Mısır seferine giderken ya Kaviyy ismi şerifini sıkça okuduğu belirtilmiştir.

• Kalp metaneti istiyenin, günde 100 defa "ya Metîn" ism-i şerifini okuması tavsiye edilmiştir.

el-VELİYY

İyi kullarına dost olan, dostlarına yardım eden...

Allah, sevdiği kullarının dostudur. Onlara yardım eder. Sıkıntılarını giderir, darlıklarını kaldırır,

ferahlık verir. İyi işlerde başarılı kılar. Her çeşit karanlıklardan kurtarır, aydınlığa çıkarır.

Allah'ın dost olduğu kimselere, korku ve üzüntü yoktur. Herkesin korktuğu zaman, onlar korkmazlar.

Allah'ın dostluğunu kendine kazanan kimse, başkalarının dostluğuna muhtaç olmaz.

Allah'ın dostluğunu kazanmanın yolu ise:

– Tam bir imanla Allah'a bağlanmak,

– Allah'ın emir ve hükümlerine boyun eğmek,

– Allah'ın hoşnut olmadığı hallerden korunmak ve şüpheli şeylerden de sakınmaktır.

• Eşinin kendine itaatli olmasını dileyen, eve girip çıkarken "ya Veliy" ismini okumaya devam etmelidir.

el-HAMÎD

Ancak kendisine övgüler söylenen, bütün varlığın diliyle biricik övülen, medhedilen...

Hamd; iyilikler sâhibi bir büyüğü övmek, saygı göstermek ve teşekkür etmek kasdiyle övgülerde bulunmaktır.

Her varlık hâl diliyle olsun, ağız diliyle olsun, Allah'ı noksanlardan arındırıp kutsamaktadır. Bütün hamd ü senâlar O'na mahsustur. Hamd ve şükürle kendisine saygı duyulacak ve ibâdet olunacak veliyy-i nimet ancak O'dur.

Hamd, mü'minlerin temel görevlerinden biridir. Onun için Kur'an-ı Kerim'i okumaya başlıyan kimse, önce Fatiha sûresinde Allah'a hamd ayetlerini okur.

Allah'ın sonsuz nimetlerine karşı kullarından

sonsuz bir hamd hakkı vardır. Bu sebeple Resûlüllah Efendimiz "Elhamdülillahi ala külli hal" buyurmuşlardır.

• Övgü kazanmak isteyenler, günde 62 kere "Ya Hamîd" ism-i şerifini okumalıdırlar. Ağzı bozuk olanlara, Ya Hamîd ism-i şerifinin okunduğu bir bardak suyu içmeleri tavsiye edilmiştir.

el-MUHSÎ

Herşey'in sayısını bir bir bilen...

İlmi herşey'i kuşatıp ve herşey'in miktarını ne kadar çok olursa olsun bilip eksiksiz tastamam sayabilen tek varlık Allah'dır.

Allah Teâlâ, herşey'i olduğu gibi görür ve bilir, yani, bütün varlıkları toptan bir yığın hâlinde birbirinden seçilmez karışık bir şekilde değil; cinslerini, türlerini, sınıflarını, ferdlerini, zerrelerini birer birer ayırarak, tek tek tanıyarak, tane tane saya-

rak gayet açık görür ve bilir.

• Cuma gecesi 1000 defa "Ya Muhsî" ism-i şerifinin okunması tavsiye edilmiştir.

el-MÜBDİ'

Mahlûkatı maddesiz ve örneksiz olarak ilk başlan yaratan...

Mübdi', bir mânada **îcad** demektir. Muîd ismi şerîfi de **îcad** mânasına gelir. İcadın bir benzeri daha evvel yaratılmış, meydana getirilmiş ise, ona **iâde**; değilse yani benzeri, modeli olmayan yeni bir şey yaratmaya ise **ibdâ** denir.

Allah Teala, Hz. Âdemi, hiç örneksiz, anasız ve babasız olarak yarattığı gibi, İsa Peygamberi de babasız olarak vücuda getirmiştir.

Allah gerek hayvan, gerekse bitkilerin tüm türlerini Mübdi' ismiyle örneksiz, taklitsiz, benzersiz şekilde yoktan yaratmıştır.

• Düşük yapmak ihtimali olan kadınların, eşleriyle beraber, her türlü tıbbî tedbire başvurduktan sonra bu ism-i şerifi okumaya devam etmeleri tavsiye edilmiştir.

el-MUÎD

Yaratılmışları yok ettikten sonra tekrar yaratan...

Herşey bu dünyada kendine takdir edilen ömrünü tamamlayıp öldükten sonra, Allah'tan başka kimse kalmaz. Fakat varken yok olan bu insanları âhiret günü Allah Teâlâ diriltip yeniden hayatlandırır, tekrardan yaratır. Sonra da dünya hayatlarında yaptıkları işlerden hesaba çeker.

• Gafletten kurtulmak isteyenlere, sabahları günde 124 defa "Ya Muîd" ism-i şerifini okumaları tavsiye edilmiştir.

el-MUHYÎ

Hayat veren, can bağışlayan, sağlık veren...

Allah Teâlâ, cansız maddelere hayat ve can verir.

Her gün, her saat, her saniye yeryüzünde trilyonlarca varlık hayat bulup dünyaya gelmektedir. Bütün bunlar, Allah'ın emri, yaratması ve müsaadesiyle olmaktadır. Allah yok olanı var edip hayat verdiği gibi, ölüyü de tekrar canlandırabilir. Buna **ihyâ,** yani, diriltme denir.

Hayatı hiç yoktan veren zâtın, ölülere yeniden hayat verip diriltmesi, elbette son derece kolaydır.

• Hastalara 7 defa 7 gün üst üste "Ya Muhyî" ism-i şerifinin okunması tavsiye edilmiştir.

Hayatta başarı istiyenler de, her gün 68 defa "Ya Muhyî" ism-i şerifini okumaya devam etmelidirler.

el-MÜMÎT

Canlı bir varlığın ölümünü yaratan...

Allah, yarattığı her canlıya belli bir süre ömür takdîr etmiştir. Canlı varlıklar için ölüm yazılı ve kaçınılmazdır.

Hayatı yaratan Allah olduğu gibi, ölümü yaratan da yine O'dur.

Ancak bu ölüm, yok oluş ve hiçliğe gidiş değil, bil'akis fânî ve geçici hayattan bâkî ve sonsuz hayata geçiştir.

Kur'an-ı Kerimde ölümü de, hayatı da Allah'ın yarattığı belirtilerek, ölümden korkulmaması gerektiği anlatılmaktadır.

Hayat ile ölüm arasında belli bir süre dünyada kalmasının hikmeti, insanın Rabbini tanıyıp hayır-

lı ameller işlemesidir. Bu sınavı başarıyla veren için, ölüm, cennet bahçelerine açılan sonsuz bir mutluluk kapısıdır.

• Nefsini ıslah niyetiyle, elini kalbi üstüne koyarak günde 100 defa Ya Mümît ism-i şerifi okunabilir.

el-HAYY

Diri olan; her şey'i bilen ve her şey'e gücü yeten...

Hayy, diri demektir, bunun zıddına **meyyit** denir ki, ölü mânasına gelir.

Allah Teâlâ ölmez, daima diridir. Yaşayan varlıkların hayatını veren de O'dur. O olmasaydı hayattan eser olmazdı.

Hayatı devam ettiren, canlılığı sağlıyan her şey, Allah'ın Hayy ismine mazhardır. Yoksa maddenin

zatında ve sebeplerde canlılık özelliği yoktur. Evrenin hayat kaynağı, Allah'ın Hayy ve Muhyi isimleridir.

• Hastalar üzerine "Ya Hayy" ismi 180 kere okunması tavsiye edilmiştir.

• Seher vakitlerinde de Hayy isminin 100 kere okunması güzel bulunmuştur.

el-KAYYÛM

Gökleri, yeri, her şey'i ayakta tutan...

Kayyûm, **kâim**'in mübalâğasıdır. **"Her şeyi ayakta tutan"** demektir. Bunun mânası "Bir şey'in kıyâmı, yani, bir varlık olarak ayakta durabilmesi neye bağlı ise, onu veren" demektir.

Allah Teâlâ, her şey'in kaderle belirlenmiş olan vaktine kadar ayakta durması için sebeblerini de yaratmıştır. Onun için herşey Allah ile kâimdir.

• Az uyumak isteyen 156 defa "Ya Kayyûm" ism-i şerifini okumalıdır.

• Sabah'ın sünneti ile farzı arasında 40 defa "Ya Hayyu Ya Kayyum la ilahe illa ente" duası okunması tavsiye edilmiştir. Bu dua, kalp diriliğine vesiledir.

ALLAH UYUMAZ

Yahudiler, Musa Peygambere:

– Rabbin hiç uyur mu? diye sormuşlardı.

Musa Peygamber onlara:

– Allah'tan korkun, böyle bir soru sormaya nasıl cür'et ediyorsunuz? dedi.

Bunun üzerine Allah, Musa Peygambere, vahiyle şöyle buyurdu:

– İnsanlar senden Rabb'inin uyuyup uyumadığını mı soruyorlar? Bunun izahı kolay.

Sen, iki eline iki cam levha al ve gece boyu ayakta uyumadan bekle.

Musa Peygamber, Rabbinin dediğini yaptı, iki eline iki cam aldı. Ve gece boyu uyumadan bekledi. Gecenin

dakikaları ilerledikçe, Musa Peygamberi ağır bir uyku kapladı.

Nihayet daha fazla dayanamayarak dizleri üzerine çöküverdi. Ve tabii ki, elindeki camlar da düşüp paramparça oldu.

Bunun üzerine Allah, Musa Peygambere vahyini indirdi:

– Söyle kullarıma: Eğer ben uyusam, yerler ve gökler, o iki cam levha gibi düşer, kırılır, herşey paramparça olur...

* * *

İnsanlara anlıyacakları dilden konuşmalı; algılanması güç gerçekleri, misallerle ve örneklerle anlatıp bilgilendirme yoluna gidilmelidir.

el-VÂCİD

Hiçbir şey'i aramaya ve bulmaya ihtiyacı olmayan; ama istediğini, istediği vakitte bulan...

Allah dilediği her şeyi yoktan varedebilir. Var olan şeylerden de yeni bir şey yaratmak istediğin-

de her unsuru, her sebebi, her elementi kudret elinin altında hazır bulabilir. Aradığını bulamamak, istediğini elde edememek, onun hakkında söz konusu değildir.

• Hile ve büyülerden korunmak isteyenler, cumartesi sabahları 14 kere "ya Vacid" ism-i şerifini okumalıdır.

el-MÂCİD

Kıymeti ve şânı büyük, kerem ve cömertliği bol...

Allah Teâlâ'nın kendisiyle dostluğu olan kullarına kerem ve iyilikleri ifadeye sığmaz, ölçüye gelmez.

Meselâ: Onları temiz ahlâk sâhibi olmakta, iyi işler yapmakta başarılı kılar da, sonra yaptıkları o

güzel işleri, kazandıkları seçkin vasıfları sebebiyle onları över, sitayişlerde bulunur. Sevdiklerinin kusurlarını affeder, kötülüklerini yokeder.

• Rüyada bir şey görmeyi arzu eden, 100 kere "Ya Mâcid" ismini uyumadan önce okumalıdır.

• Vakit namazlarından sonra 48 kere "Ya Mâcid" diyenin saygınlığı artar, denilmiştir.

el-VÂHİD

Tek...

Zâtında, sıfatlarında, işlerinde, isimlerinde, hükümlerinde asla ortağı, benzeri ve dengi bulunmayan...

Allah Tealanın birliği ve tek oluşu sadece zatında değildir. Kainatta zerreden yıldızlara, en büyüğünden en küçüğüne kadar tüm varlıklarda tecelli eden isimler ve sıfatlar da birdir.

Atomları yaratan ile galaksileri vareden aynı Halıktır. Evrenin her köşesinde aynı rahmet, aynı merhamet, aynı cömertlik, aynı terbiye (rububiyet), aynı hikmet, aynı düzen, aynı otorite, aynı kanun hüküm sürmektedir.

• Kalp nuru ve huzuru için her gün 19 kere "Ya Vâhid" ismi şerifinin okunması tavsiye olunmuştur.

es-SAMED

İhtiyaçların bitirilmesi, ızdırapların giderilmesi için tek merci;

İhtiyaç ve dileklerde kendisine başvurulan;

Arzu ve bütün istekler kendisine sunulan...

Allah Teâlâ, her dileğin biricik merciidir. Yerde, gökte bütün ihtiyaç sâhipleri yüzlerini O'na döndürmekte, gönüllerini O'na bağlamakta, elle-

rini ona açarak yalvarmalarını O'na sunmaktadırlar. Buna lâyık olan da yalnız O'dur.

Allah bütün ihtiyaçları gideren olduğu halde; kendisi hiçbir varlığa, nesneye muhtaç değildir. Varlıkların bütün sıkıntılarını yok etmek, ihtiyaç duydukları tüm şeyleri karşılamak, ona güç gelmez, zorluk vermez, darlığa düşürmez, hazinesini eksiltmez.

• Haramdan sakınmayı arzu edenler, seher vakitlerinde 134 kere "ya Samed" ism-i şerifini okusunlar.

el-KÂDİR

İstediğini, istediği gibi yapmağa gücü yeten...

Allah Teâlâ, kudretine bir gösterge olmak üzere kâinatı yaratmıştır.

Gök boşluğunun ölçülmesi mümkün olmayan genişliği içinde, akıllara hayret ve dehşet verecek derecede birbirlerine uzak mesafelerde milyarlarca güneşleri yandırmak... Fezalarda, sayısı belirsiz yıldızları, gezegenleri birbirine çarpmadan koşturmak... Bir damla suyun içinde, birbirine temas etmeden hesapsız canlıları yüzdürmek Kâdir isminin tecelliyatındandır.

Elinde kuvvet ve otoriteyi tutanların, bu gücün kendilerine Allah tarafından sunulmuş bir nimet, Kâdir ismine bir mazhariyet olduğunu unutmayıp; adalet, hakkaniyet, insaf ve merhamet ölçülerini dikkate alarak kullanmaları gerekir.

• Hergün 100 kere "Ya Kadîr" ismini okumak, dileklerin elde edilmesinde insana yardımcı olur.

el-MUKTEDİR

Kuvvet ve kudret sâhipleri üzerinde, istediği gibi yönlendirme yapan... Herşeyi kendisine boyun eğdiren.

Allah Teâlâ her şey'e karşı sınırsız ölçüde, karşı durulmaz şekilde Kâdirdir. Her şey'e kâdir olduğu içindir ki, dilediği şey'i yaratır ve isterse ona dilediği kadar kuvvet ve kudret de verir.

Allah, kainatta karşı durulmaz ve hükmünden kaçılmaz bir iktidarın sahibidir. Onun için evrenin her köşesinde aynı kanunlar, aynı formüller geçerlidir. Her yerde Allah'ın iradesi ve otoritesi hükümfermâdır.

• Beden ve akıl kuvveti isteyenler, günde 100 kere "Ya Muktedir" ism-i şerifini okumalıdırlar.

el-MUKADDİM

İstediğini ileri geçiren, öne alan...

Allah Teâlâ bütün varlıkları yaratmıştır. Fakat, ancak seçtiklerini ileri almıştır, diğerlerinin önüne geçirmiştir.

İnsanların bâzısını dinî veya dünyevî konularda bâzısı üzerine derece derece yükseltmiştir. Fakat bu yükseltme ve seçme, kulların kendi amelleri ile ona lâyık olmaları neticesinde olmuştur.

• Sınav öncesinde, 184 kere "ya Mukaddim" ismini okuyan kimse, sınav stresinden ve heyecanından kurtulur.

el-MUAHHİR

İstediğini geri koyan, arkaya bırakan...

Allah Teâlâ istediğini ileri alırken, istediğini geri bıraktığı gibi, bâzan da kullarının girişimlerini onların bekledikleri zamanda neticelendirmez, maksadlarına ulaşmalarını sonraya bırakır. Bunda birçok hikmetleri vardır. Bu hikmetleri araştırmalı, sezmeğe çalışmalıdır.

• Günde 100 kere "Ya Muahhir" ismini okuyana, sağlam bir tövbe nasip olur, denmiştir.

el-EVVEL

Her varlıktan önce gelen, bir başlangıcı olmayan...

Allah'ın bütün varlıklar üzerine önceliği olup kendi varlığının evveli yoktur. Kendisi için asla başlangıç düşünülemez. Ona **EVVEL** demek, "ikincisi var" demek değildir. "Sâbık'ı, yani, kendisinden evvel bir varlık sâhibi yok" demektir.

Allah için bir başlangıç olduğunu ya da Allah'tan önce bir varlık bulunduğunu düşünmek, Allah'ın bir zamanlar yok iken var olduğunu, yani sonradan yaratıldığını kabul etmek olur ki, bu da onun ilahlığını inkar etmek anlamına gelir.

• Yeni bir işe başlarken 37 defa "Ya Evvel" isminin okunması tavsiye olunmuştur.

• Çocuğu olmayanlar 4 Cuma üstüste, 1000'er kere "Ya Evvel" ism-i şerifini okurlarsa, Allah dilerse, onları bu ism-i şerif hürmetine isteklerine kavuşturur.

el-ÂHİR

Sonu olmayan... Bitişi bulunmayan.

Herşey biter, yok olmaya ve fena bulmaya gider, ancak Allah kalır. Varlığının sonu yoktur onun. Evveliyetine başlangıç olmadığı gibi, âhiriyetine de son yoktur.

Onun için Ona **"Âhir"** demek, "Bir sâbık'ı yani, kendisinden evvel bir varlık sâhibi bulunuyor" demek değildir. "Bir lâhıkı yok" demektir. Yani kendisi yok olucu olmadığı gibi; kendisinden sonraya kalacak hiçbir varlık ta yoktur, anlamına gelir.

• Günde 100 kere "Ya Âhir" diyen hayırlı amel sahibi olur, denmiştir.

• Günde 41 kere "Ya Evvel, Ya Âhir, Ya Zahir, Ya Batın" esmasını okuyanın Hızır a.s.'a rastlayacağı söylenmiştir.

ez-ZÂHİR

Gücü ve saltanatıyla apaçık ortada olan; varlığı kesin delillerle bilinen...

Allah Teâlâ'nın varlığı herşeyden daha âşikârdır. Gözümüzün gördüğü her manzara, kulağımızın işittiği her nağme, elimizin tuttuğu, dilimizin tattığı her nesne, fikirlerimizin üzerine çalıştığı her mâna; kısacası, gerek içimizde, gerek dışımızda şimdiye kadar anlayıp sezebildiğimiz her şey O'nun varlığına, birliğine, kemal sıfatlarına açık

bir belge, kesin bir şahittir.

• Şeytanın vesvesesinden korunmak isteyen "Ya Zahir, ya Batın" isimlerini 100 defa okumayla devam etmelidir.

el-BÂTIN

Gizli olan; duyu organları ile varlığı kavranamayan...

Allah Teâlâ'nın varlığı hem çok açıktır, hem gizlidir.

Çok açıktır, çünkü varlığını bildiren delil ve belgeleri, gözsüzler bile görmüş ve bu hakikatler hakikatı yüce varlığa, eşyanın toptan tanıklığını sağırlar bile işitmiştir.

Gizlidir. Çünkü biz Onun zatını künhüyle kavrayamayız. Amma varlığını kesin surette biliriz.

İsim ve sıfatlarının tecellilerine bakarak kendisini tanımakta ve anlamakta başarılı oluruz.

• Fena düşüncelerden kurtulmak isteyenler günde 100 kere "Ya Zahir, Ya Batın" ismini okumaya devam etmelidirler.

el-VÂLÎ

Varlıkların işlerini yoluna koyan;

Bu kocaman kâinatı ve içinde her an olup biten olayları tek başına yönetip idare eden...

Allah Teâlâ bütün varlığı idare eden, biricik ve en büyük vâlidir. Diğer vâlilerin ve hükümdarların idareleri, O'nun izni ve müsaadesi iledir. Ve onların yönetim ve idaresi, son derece eksiktir.

Allah'ın yönetim ve idaresi ise sınırsız, gerçek ve hakikîdir. Her şey emri ve iradesi altındadır. Herşey'i bilir. Ondan habersiz mülkünde hiçbir

şey cereyan etmez. Adaletli olana ödülünü, zâlim olana cezasını eksiksiz verir... Sebebler, O'nun icraat ve idaresinde yardımcı değil, sadece izzet ve haşmetini gösteren birer perdedirler. Hakikî te'sir, O'nun kudretindendir.

• İşlerini kolaylaştırmak isteyenler, Cuma günü 1000 defa "Ya Valî" ismini okuyabilirler.

• 47 kere "Ya Valî" ismini okumak âfetlere karşı koruyucu olabilir.

el-MÜTEÂLÎ

Yaratılmışlar hakkında aklın mümkün gördüğü her şeyden, her hal ve tavırdan arınmış, pek yüce ve pek uzak...

Meselâ, bir zengin hakkında, "Bu adam yarın fakir düşebilir", denebilir ve adam da zenginken gerçekten fakir olabilir. Fakat Allah Teâlâ hakkın-

da, bu gibi ihtimallerin düşünülmesi mümkün değildir. O, her türlü noksanlıktan, eksiklikten, zaaftan, âcizlikten, hatâ ve kusurdan uzaktır. İsteyenler çoğaldıkça ihsanı ve bağışlaması artar, herkese hikmet ve liyakatine göre verir. Verdikçe hazineleri tükenmez...

• Günah işleme alışkanlığından kurtulmak isteyenler, günde 551 kere "Ya Müteali" ismini okumaya devam etsinler.

el-BERR

Kulları hakkında kolaylık isteyen; onlara iyilik ve bahşişi çok olan...

Allah Teâlâ kulları için daima kolaylık ve rahatlık ister; zorluk istemez, zorluk çıkaranları da sevmez. Yapılan kötülükleri bağışlar, örter. Bir iyiliğe en az 10 mükâfat verir. Ve verdiği mükafatı da

yüzlere, binlere doğru katlar. Kul gönlünden iyi bir şey geçirmişse, onu yapmamış olsa bile, yapmış gibi kabûl edip ödül verir. Aksine kötülükleri ise yapmadıkça cezalandırmaz.

• Felçli olan kimselerin her gün 100 defa "Ya Berr" ism-i şerifini okumaları tavsiye edilmiştir.

• Güzel ahlaklı olması istenen çocuk üzerine 7 defa "Ya Berr" ism-i şerifinin okunmasında fayda vardır.

"DAHA FAZLA VEREN VAR"

Hazret-i Ebû Bekir'in devlet başkanlığı sırasında başkent Medine'de büyük bir kıtlık baş göstermişti. Halk ekmek yapmak için buğday bile bulamaz olmuştu.

Ekonomik kriz üzerine buğday fiyatları olağanüstü yükselmiş, Medineli tüccarlar, ellerindeki bütün serma-

maya karar verdiler. Ondan, Hazret-i Osman'la aralarını bulmasını isteyeceklerdi.

Halifenin huzuruna çıkarak, durumu olduğu gibi anlattılar. Hazret-i Ebû Bekir anlatılanları sonuna kadar dinledi. Ve onlara:

– Bu işte bir gariplik var, dedi. Bana öyle geliyor ki, siz Hazret-i Osman'ın sözünü iyi anlayamadınız. O, Resûlüllah'ın damadı ve cennette arkadaşıdır. Halkın ihtiyacını fırsat bilerek ondan yüksek kâr elde edecek kimse değildir. Böyle şaşırtıcı davranışının mutlaka bir hikmeti vardır. Haydi, beraber gidip bu gizemi bizzat kendisinden öğrenelim.

Hep birlikte Hazret-i Osman'ın yanına vardılar. Hazret-i Ebû Bekir tüccarların anlattıklarını Hazret-i Osman'a söyledi. Ondan, niçin malını verilen fiyata satmadığını sordu.

Hazret-i Osman'ın bu suale cevabı gerçekten şaşırtıcıydı:

– Ey Resûlüllah'ın halifesi! Bunlar benim bir menne buğdayımı 7 dirheme satın almak istiyorlar. Yani bire 7 veriyorlar. Halbuki, ben onu, bire 700 veren Birine satmak istiyorum. Yani yüce Allah, her bir iyiliğe karşılık 700 misline kadar mükâfat vereceğini söylemiyor mu?

Böyle kârlı bir ticaret varken, ben ne diye malımı daha küçük bir bedel karşılığı satayım.

Hazret-i Osman'ın bu cevabı üzerine tüccarlar derin bir düşünceye daldılar. Onun hakkında ön yargılı düşünmekle hata ettiklerini anlamışlardı.

Hazret-i Osman, bundan sonra 100 deve yükü buğdayın hepsini de Medine halkına sadaka olarak dağıttı. Fakir ve yoksulların yüzünü güldürdü. Şehirdeki kıtlık da böylece büyük ölçüde ortadan kalkmış oldu.

et-TEVVÂB

Tövbeleri kabûl edip, günahları bağışlayan...

Bu ism-i şerîf, tevbe kelimesinin mübalâğa sîgasıdır. Tevbenin asıl mânâsı dönmektir. **Kulun isyan yolundan dönmesi** demektir.

Allah Teala, kulunun günahından pişman olmasını, tövbe etmesini çok sever. Kul ne kadar

günahkâr olursa olsun, pişman olup tevbe ettiğinde Allah'ın kabul etmeyeceği bir tövbe, affetmiyeceği bir günah yoktur.

Ayette şirk hariç tüm günahların Allah'ın affına açık olduğu belirtilirken; çok günah işleyip nefsine yazık eden kimselere de asla Allah'ın rahmetinden ümit kesmemeleri emredilmektedir.

• Geçim sıkıntısından kurtulmak istiyenlere, vakit namazlarından sonra 41 kere "Ya Tevvab Ya Rahîm", ismi şerifini okumaları tavsiye edilmiştir. Tövbelerinin kabulünü isteyenler de kuşluk namazından sonra, 300 defa "Ya Tevvab" ismini okumaya devam etmelidirler.

NASUH'UN TÖVBE HİKAYESİ

Vaktiyle Nasuh adında bir adam vardı. Kadınlar hamamında kadın kılığında tellaklık ederek geçinirdi. Çünkü yüzü kadın yüzüne benzerdi. Sesi de kadın sesine. Tüyü süsü yoktu. Fakat çok hırslıydı, kötülükte, hilede pek ilerde idi. Yıllarca tellaklık etti, hiç kimse onun hâlinden şüphelenmedi. Sırrını keşfedemedi.

Çarşaf giyerek başını örter, yüzüne peçe takardı. Bu şekilde, padişahların bile kızlarını keselerdi. Zaman zaman pişmanlık duyar, tövbe eder, tellaklıktan ayrılmak isterdi; fakat kâfir nefsi, kadınlara olan tutkusu onun tevbesini engellerdi.

Nasuh, bu durumun kötülüğünü bildiği için, bir ârifin yanına gitti ve ona:

– Dualarında bizi hatırla, dedi.

O ârif adam, onun gizlediği sırrı öğrendi, fakat ayıpları örten Allah'ın şefkati gibi öğrendiği sırrı açığa vurmadı. Ancak tuhaf tuhaf güldü:

– Ey kötü yaradılışlı kişi! Allah sana tövbe nasip etsin, dedi.

Nasuh bir gün hamamda tas doldururken padişahın kızının kıymetli bir mücevheri kayboldu. Hamamın kapısını sımsıkı kapadılar; herkesin bohçasını, eşyasını aramaya koyuldular. Herkesin eşyası arandı, ama mücevher bulunamadı. Bunun üzerine herkesin üstünü aramayı düşündüler.

Birisi:

– Genç-ihtiyar hamamda kim varsa üstünü başını çıkarsın, diye bağırdı. Sultanın hizmetçi kızları herkesi aramaya koyuldu. Nasuh, korkusundan tenha bir yere çekildi. Yüzü korkudan sararmış, dudakları endişeden morarmıştı. Ölümünü gözler önüne getiriyor, yaprak gibi tir tir titriyordu.

– Allahım, bir çok kere tövbe ettim, sözler verdim; sonra onları bozdum. Ben bana layık olanları işledim. Sonunda belâ beni buldu. Aranma sırası bana gelirse, eyvahlar olsun, ne belâlara muhatap olacağım. Böyle bir keder, böyle bir gam, düşmanımda bile olmasın. Merhamet Allah'ım. Ne olurdu. Anam beni doğurmasaydı, yahut arslan beni parçalayıp yeseydi daha iyiydi.

Ne olur Allah'ım, vaktim daraldı. Bir padişahlık et. Bu defa da günahımı ört. Ben artık bütün yapılmayacak işlere tövbe ettim. Bu tövbemi kabul et de tövbemi

bozmamak için gayret sarfedeyim. Bir daha kusur edersem, tövbemi kabul etme.

Nasuh kendi kendine ağlayıp duruyor, Azrail'i çok yakında gözünün önünde görüyordu. O kadar çok "Ya rabbi" dedi ki kapı, duvar da "Ya rabbi" demeye başladı.

Nasuh "Ya rabbi" diye dua ederken, birden mücevheri arayanların sesi duyuldu. Bu ses:

– Ey Nasuh! Herkesi aradık; sen de buraya gel, diyordu.

Bu sesi duyunca, Nasuh kendinden geçti. Çatlamış bir duvar gibi yıkılıverdi.

Aklı fikri başından gidince, sırrı da Hakk'a ulaştı. Rahmet denizi coştu.

Canı helâk eden bu korkudan sonra:

– İşte kaybolan mücevher, diye bir ses duyuldu.

Gürültüler, naralar, sevinç çığlıkları arasında "Mücevher bulundu" sesi yükseliyordu.

Kendinden geçen Nasuh tekrar kendine geldi. Gözleri aydınlandı. Gözüne iyi günler, aydın günler göründü. Hakkında kötü düşündükleri için herkes ondan özür diliyordu. Çünkü Nasuh padişahın kızına çok yakın olduğu için herkes "Bu işi o yaptı" diyordu.

Nasuh, padişahın kızının has tellâkı idi. Her sırrını bilirdi. Hatta onlar iki ayrı bedende bir ruh gibi idiler.

– Sultana ondan daha yakın biri yok. Mücevheri çaldıysa o çalmıştır, diye düşünülmüştü.

Nasuh onlara dedi ki:

– Bu, bana Allah'ın lütfu. Yoksa ben sizin sandığınızdan daha beter birisiyim. Benden ne diye helallik diliyorsunuz ki, çünkü ben insanların en günahkârıyım.

Sonra birisi geldi, Nasuh'a dedi ki:

– Padişahımızın kızı iltifat buyuruyor, seni çağırıyor. Kendisini senin yıkamanı istiyor.

Nasuh:

– Git, git. Elim işten kaldı. Nasuh şimdi hastalandı. Koş, acele başkasını ara! Vallahi, ben artık çalışamam, dedi.

Kendi kendisine "Günah başımdan aştı, gönlümden o korku, o yanış, o acı nasıl gider. Gerçekten öyle bir tövbe ettim ki tövbemi artık bozmam." diyordu.

(Mesnevî'den)

el-MÜNTEKIM

Suçluları, adaleti ile, hak ettikleri cezaya çarptıran...

Allah Teâlâ'nın intikamı vardır. Âsîlerin belini kıran, cânilerin hakkından gelen, taşkınlık yapan azgınlara hadlerini bildiren şübhesiz ki O'dur.

Allah zalimi hemen cezalandırmaz, belli bir süre (mühlet) verir; kendi düzeltme, zulmünü kesme şansı tanır. Zulüm gayretullah sınırına geldiğinde de onu yakalar; tüm yaptıklarının intikamını alır. Mazlumun ahını dindirir, acısını giderir. Bazan zalimin kendisi de Allah'ın bir intikam alma sebebi olur. Allah o zalimle, diğer zalimlerden intikamını alır, sonunda da o zalimi cezalandırır.

el-AFÜVV

Affı çok... Günahları silmesi, bağışlaması bol.

Allah Teâlâ, günahları silen, onları hiç yokmuş gibi kabûl edendir.

Bu mânaya göre bu isim, Gafûr ismine yakındır. Ancak arada şu fark vardır:

Gufran: Günahları örtüvermek demektir. **Aff** ise, günahları kökünden kazımaktır. Günahları kökünden kazımak, o şey'i örtmekten daha iyidir.

Peygamberimizin en çok yaptığı dua şu idi:

"Allahümme inneke affüvvün. Tuhibbu'l-afve fa'fü anni"

Allahım şüphesiz ki sen çok affedicisin. Affi seversin. Beni de affet...

Bu duanın bilhassa Kadir gecesinde çok okunması tavsiye edilmiştir.

• Günde 100 defa "Ya Afüvv" diyen kimse, şeytanın vesveselerinden, nefsinin kötü meyillerinden kurtulur, denmiştir.

100 GÜNAHI OLAN ADAM AZAPTAN NASIL KURTULDU?

İslâmdan önceki devirlerde yaşamış bir adam vardı. 99 kişiyi öldürmüş azılı bir katildi. Nihayet yaptıklarından pişmanlık duymaya başlamış, işlediği günahlardan nasıl kurtulacağını kendisine öğretecek bir din büyüğü aramaya başlamıştı. Sorduğu kimselerden aldığı cevap aynıydı. Herkes, o civarda bulunan bir Rahibi ona tavsiye ediyordu.

Vicdan azabından kurtulmak ümidi ile, kendisine tavsiye edilen Rahibin yanına gitti. Ona yaptıklarını anlattı.

– 99 adam öldürdüm. Tövbe etsem tövbem kabul olur mu? Günahlarımdan kurtulabilir miyim? diye sordu. Ancak Rahip:

– Sen bu kadar cana kıymışsın. Ne yaparsan yap, tövben kabûl olmaz. Sen kendini kurtaramazsın, cevabını verdi.

Bu sözler, onu çileden çıkarmaya yetmişti. Bütün ümitlerini kıran o Rahibi de, hemen oracıkta öldürüverdi. Öldürdüklerinin sayısı böylece 100'ü bulmuştu...

Bir müddet sonra, yine günahlarının yükü altında ezilmeye başladı.

– Yok mu beni kurtaracak biri? diye yeniden, bulunduğu yerin en bilgin kişisini soruşturup araştırmaya başladı. İnsanlar bu sefer, ona başka bir kişiyi tavsiye ettiler. Son bir ümitle o âlimin yanına gitti.

– Ben yüz kişiyi öldürdüm. Şimdi yaptıklarımdan pişmanım. Tövbe etsem kabul olur mu? Allah beni affeder mi? diye sordu. Âlim zat:

– Elbette, seninle Allah arasına kim girebilir, tövbene kim engel olabilir? deyip onu rahatlattıktan sonra şu tavsiyeyi yaptı:

– Ancak sen, filan yere git. Orada Allah'a ibadetle meşgul olan, günahların işlenmesine aman ve fırsat ver-

meyen salih insanlar var. Onlarla beraber oturur, kalkar, ibadet edersen, kendini günahlardan arındırır, kurtuluşa erersin. Sakın günah işlediğin yerlere geri dönme. Orası senin için kötü hatıralarla dolu, şerli bir muhittir. Tekrar oraya gidersen, kötü alışkanlıklarına geri dönebilir, yeniden günah işlemeye başlayabilirsin.

Katil adam, âlimin bu sözlerinden aldığı büyük bir ümit ve şevkle yola koyuldu. Bir an önce kendisine tavsiye edilen yere gitmek, orada yerleşip hayatında beyaz bir sayfa açmak istiyordu.

Ne var ki, bu isteğini yerine getirmeye muvaffak olamadı. Yarı yola vardığında, ömrünün süresi doldu. Eceli geldi ve öldü. Artık adamın başında rahmet melekleri ile azap melekleri çekişmeye başlamışlardı.

Rahmet melekleri:

– Bu adam, içten ve gönülden tövbe ederek, ciddi bir niyetle yola çıktı. Buraya kadar geldi. Onun ruhunu biz götüreceğiz, diyorlardı. Azap melekleri ise,

– Hayır, onun hayatında yapmadığı kötülük kalmamış, hiçbir iyilik ise işlememiştir, karşılığını vererek adamın azabı hak kazanmış olduğunu ileri sürüyorlardı.

Cenab-ı Hak onlara başka bir melek gönderdi. Melekler, onu aralarında hakem yaptılar. Yeni gelen melek

şöyle dedi:

– Ölen adamın günah işlediği yer ile tövbe için gittiği yer arasındaki mesafeyi ölçünüz. Adamın cesedi hangi tarafa daha yakın ise, onu o taraftan kabul ediniz. İyi yere yakınsa iyilerden, kötü yere yakınsa, kötülerden sayınız, dedi.

Melekler mesafeyi ölçtüler. Ölen adamı bir karış farkla, varacağı yere daha yakın buldular. Bunun üzerine rahmet melekleri adamın ruhunu alarak götürdüler.

* * *

Ebu Saidi'l-Hudrî'nin Peygamberimizden naklen anlattığı bu kıssa, son derece ibretli ve düşündürücüdür:

Cenab-ı Hak, kendine şirk koşulması hariç en büyükten en küçüğe kadar hertürlü günahı affedebileceğini Kur'an'da beyan buyurmaktadır. Bu gerçek ışığında, **hiçkimse günahının büyüklüğüne bakıp ta ümitsiz olmamalı, tövbeden ve pişmanlıktan geri durmamalıdır.**

Zira Cenab-ı Hak, kulunun samimi niyetine ve temiz kalbine bakar. Tövbeye cidden azmetmeyi, günahlarından kurtulmayı ihlas ve samimiyetle istemeyi bile, affetmek için yeterli bulabilir. Nitekim hadiste sözü edilen katil adam, ibadet ve hayırlı amellere fiilen başlamış ol-

mamakla beraber, o kararda ve niyette olduğu için, Rabbimiz onu bağışlamış; yakasını azap meleklerinden alıp rahmet meleklerinin eline vermiştir.

Kıssada ifade edilen önemli bir nokta da şudur:

– Allah'a ibadeti ve zühdü çok olan Rahib, katil adamı, af ve tövbeden ümitsizliğe düşürmüş, bu hatasını da hayatı ile ödemiştir.

Alim kişi ise, katile hem kurtuluş ümidi ve şevk vermiş, hem de iyi bir insan olması için takip etmesi gereken yolu ve çareyi ona bildirmiştir.

Şu halde, **irşad konumunda olan kimseler sözlerine ve öğütlerine dikkat etmelidir. Hiçbir günahkarın ümidini kırmamalı, onu karamsarlığa itmemelidir.**

er-RAÛF

Çok şefkat sâhibi... Merhameti pek geniş.

Varlıklar içinde bilhassa insanlar için, Allah'ın inâyeti, kerem ve şefkati hiçbir ölçüye ve ifadeye sığmayacak kadar geniş ve büyüktür.

Raûf ism-i şerifine en fazla mazhar olan kimse, Peygamberimiz Hz. Muhammed a.s.'dır. Kur'an-ı Kerim'de onun mü'minlere son derece re'fetli ve merhametli olduğu ifade edilmektedir. Bu sebepledir ki, Peygamberimiz, Allah'tan şefaat hakkı istemiş ve ümmetinin günahkar fertleri için bu hakkı kullanacağını ifade buyurmuştur.

Raûf ism-i şerifine, azami ölçüde mazhar olanların en başında anneler geldiği de unutulmamalıdır.

• Öfkelenen insan, bu öfkesini yatıştırmak için 10 Kere "ya Raûf", demeli, ardından 10 kere de salavat-ı şerife okumalıdır.

• Eşinden baskı gören kimseye de 286 defa "Ya Raûf" ismini okuması tavsiye edilmiştir.

MÂLİKÜ'L-MÜLK

Mülkün gerçek sahibi olan...

Allah Teâlâ mülkün hem sâhibi, hem hükümdârıdır.

Mülkünü dilediği gibi yönetir. Hiçbir kimsenin O'nun bu yönetimine itiraza ve tenkide hakkı yoktur...

Dilediğine verir, dilediğinden alır.

Mülkünde hiçbir ortağa ve yardımcıya ihtiyacı yoktur.

• Geçim sıkıntısından kurtulmak isteyenlere, günde 100 kere "Ya Mâlikel-Mülki ya ze'l-celâli ve'l-ikrâm" ism-i şerifini okumaları tavsiye edilmiştir.

ZÜ'L-CELÂLİ ve'l-İKRÂM

Hem büyüklük sâhibi, hem iyilik ve cömertlik...

Celâl; büyüklük, ululuk mânasınadır. Büyüklük alâmeti olan ne kadar üstünlükler varsa hepsi Allah'a mahsustur. Varlıklarda görülen kemâlât, O'nun kemâlinin zayıf bir gölgesi ve yansımasıdır.

Allah Teâlâ aynı zamanda büyük bir iyilik ve cömertliğin de sâhibidir.

Varlıklar üzerine akıp taşmakta olan sayıya gelmez, sınır kabûl etmez nimetler hep O'nun ihsanı

ve ikrâmıdır. O nimetlerin zerresinde olsun hiç kimsenin hakkı yoktur.

• Halk arasında saygınlık kazanmak isteyenler, günde 100 kere "Ya Zel-Celali ve'l-İkram" ismini okusunlar.

• Bu isme, ism-i a'zamdır, diyenler de vardır.

CELÂL İSMİ İLE TERBİYE İÇİN HAPSE GİRDİ

İmam-ı Rabbani Hz.lerinin talebelerinden biri anlatıyor:

– Bir grup tüccarla Acîn'de bulunuyorduk. Bir gün, biri bana Sultan'ın İmam-ı Rabbanî Hz.lerini hapsettiğini söyledi.

Çok üzüldüm.

Can Muhammed adında gönül ehli bir dostum, beni bu halde görünce, üzüntümün sebebini sordu. Ben de

"İmam-ı Rabbanî Hz.lerinin hapse atıldığını duydum" dedim.

Can Muhammed, "Ben bugün, bu işin aslını öğrenirim" dedi. Biraz sonra gidip kaylûle yaptı.

Uyandığında uykusunda İmam-ı Rabbanî Hz.lerini gördüğünü ve kendisine:

– İşittiğimiz haberin aslı var mı ? diye sorduğunu ve İmam-ı Rabbanî Hz.lerinin cevaben:

– İşittiğiniz haber doğrudur.

Ulaştığım dereceler üstünde daha pek çok makamlar vardır. Oralara yükselmek, Allah'ın **Celâl sıfatı** ile terbiye edilmeye bağlıdır.

Şimdiye kadar, hep **Cemâl sıfatı** ile okşanarak terbiye edildim.

Bir süre de Celâl sıfatı ile terbiye edilmemiz, bazı makamları aşmamız için gerekiyor.

Dostlarımıza söyle! Gönüllerini hoş tutsunlar. Üzülmesinler. Bizim hapse girmemizin sırrı budur, buyurduğunu söyledi.

* * *

İslâm büyüklerinin başlarına gelen musibetler, zulümler, onlar için manevî birer terbiyedir.

Maneviyatta Cemal ismi ile ulaşılacak makam ve dereceler olduğu gibi; Celâl tecellisiyle de elde edilecek kemalat ve payeler vardır.

Bu sebeple İslâm büyükleri, musîbet görmüşler, hapse düşmüşler, zulüm ve işkence çekmişler; maruz kaldıkları bu Celâl tecellisiyle, maneviyatta yüksek derecelere, üstün mertebelere nail olmuşlardır.

el-MUKSİT

Bütün işlerini birbirine denk, birbirine uygun ve yerli yerinde yapan.

Mazlûma acıyıp zâlimin elinden kurtaran...

Allah Teâlâ çok üstün bir adalet ve merhametin sâhibidir. Her işi birbirine denk ve lâyıktır. Zerre kadar da olsa haksızlığa göz yummaz. Kullarına muamelesi merhamet ve adalet üzeredir. Yapılmış olan hiçbir iyiliğin zerresini bile karşılıksız bırakmaz. İnsanların birbirlerine karşı işledikleri haksızlıkları da düzelterek hakkı yerine getirir.

• Huysuz bir insan, günde 100 kere "Ya Muksit" ismini okursa, geçimli hale gelmesi umulur.

el-CÂMİ'

İstediğini, istediği zaman, istediği yerde toplayan.

Birbirine benzeyen, benzemeyen ve zıd olan şeyleri bir araya getirip tutan...

Cem, dağınık şeyleri bir araya toplama demektir.

Allah Teâlâ, vücudlarımızın çürüyerek suya, havaya, toprağa dağılmış zerrelerini tekrar birleştirecek, bedenlerimizi yeni baştan inşa edecektir.

Allah Teâlâ birbirine benzeyen şeyleri bir araya getirip topladığı gibi, birbirinden ayrı, hatta zıt varlıkları da bir araya getirmektedir. Onların iç içe, birlikte yaşamalarını sağlamaktadır.

Sıcaklık ile soğukluk, kuruluk ile nemlilik gibi birbirine zıt unsurları bir arada tutması da yine Allah'ın Câmi' isminin tecellisindendir.

• Sevdiklerine kavuşmak isteyenler 114 kere "Ya Câmi' " ismini okumaya devam etsinler.

• Dargın olduğu tanıdıklarıyla barışmak isteyenler, 10 defa "Ya Câmi' " ismini okuduktan sonra 10 kere de salavat-ı şerife okuyup Allaha dua etmelidirler.

el-GANİYY

Çok zengin ve her şeyden müstağnî...

Ganiy, hiçbir şey'e ihtiyacı olmayan, herşey yanında mevcud bulunduğu için hiçbir şekilde başkasına başvurma mecburiyetinde kalmayan zât demektir.

Allah Teala, ganiyyi mutlaktır. Her şey ona muhtaç olup o hiçbir şeye muhtaç değildir.

• Cumartesi sabahları 1060 kere "Ya Ganiyy" ismini okuyanlara, Allah zenginlik yollarını gösterir.

el-MUĞNÎ

İstediğini zengin eden...

Allah Teâlâ kullarından dilediğini zengin eder, ömür boyunca zengin olarak yaşatır. Dilediğini de ömür boyunca fakirlik içinde bırakır.

Bâzı kullarını zenginken fakir, bazılarını da fakirken zengin yapar.

"Kıyamet günü fakirlik ve zenginlik tartılmayacak; fakirliğe ne ölçüde sabredildiği, zenginliğe de ne ölçüde şükredilmiş olduğu hesab edilecek.

Mesele, çok fakir veya çok zengin olmak değil, çok sabretmek veya çok şükretmektir." (Yahya bin Muaz)

• Zenginlik isteyenler, 10 hafta boyunca, Cuma günleri 10'ar defa "Ya Ganiyy, Ya Muğnî" isimleri okumalıdırlar.

el-MÂNİ'

Bir şey'in meydana gelmesine engel olan, musibet ve belaların gelmesini önleyen...

İyiden ve kötüden pek çok arzularımız vardır ki biri bitmeden biri ortaya çıkar. Yaşadığımız müddetçe bunlar ne biter, ne de tükenir... Biz de bu arzularımızı elde etmek için çalışır dururuz.

Her arzumuz bir takım sebeblere, sebebler de Mâni' ve Mu'tî olan Allah'ın emrine bağlıdır.

Allah Teâlâ isteyenlerin isteklerini, dilerse verir; o zaman isteyenin başvurduğu sebebler çabucak netice verir. Mu'tî ism-i şerîfinin mânası budur.

Allah Teâlâ bâzı isteklere de müsaade etmez. O zaman isteyenin yapıştığı sebebler verimsiz kalır, ne kadar çabalanırsa çabalansın netice vermez. Bu da Mâni' ism-i şerîfinin tecellîsidir.

Kullarının başına gelecek felâket ve belâları önlemek, musibetleri geri çevirmek de yine Mâni' isminin tecelliyatındandır.

• Dargın eşlerden biri, içinden "Ya Mani' " ismini okumaya devam ederse, eşlerin aralarının düzelmesi umulur.

• Günde 161 kere "Ya Mani' " isminin okunması tavsiye edilmiştir.

ed-DÂRR

Üzüntü ve zarar verici şeyleri yaratan...

en-NÂFİ'

Hayır ve fayda verici şeyleri yaratan...

Yararlılar ile zararlıları, hayır ile şerleri yaratan Allah Teâlâ'dır. İnsana fayda ve zararlar belli bâzı sebebler altında geliyorsa da, o sebebler, o menfaat ve zararların sâhibi ve etkilisi değil, birer perdesidir. Gerçekte zararın da faydanın da, hayrın da şerrin de yaratıcısı Allah'tır.

• Cuma geceleri 100 defa "ya Darr" ism-i şerifini okuyan, sıkıntılardan güven bulur.

• Gemi yolculuğu sırasında 100 kere "Ya Nafi" ismini okuyan, sağ-selim karaya çıkar, denmiştir.

• Rızkın bollaşması için de yine 201 kere bu ismin okunmasında yarar vardır.

en-NÛR

Âlemleri nurlandıran; istediği sîmalara, zihinlere ve gönüllere aydınlık yağdıran...

Bütün eşyayı aydınlatan nûr, şübhesiz ki, Allah'ın zâtının nûrundandır. Çünkü göklerin ve yerin nûru O'dur.

Nasıl ki, güneşin aydınlattığı her zerre, güneşin varlığına bir delildir, kâinatın her zerresinde görünen aydınlık da, o aydınlığı yaratan varlığın mevcudiyetine bir delil teşkil etmektedir.

• Yemeğin her lokmasında Nur ismini okuyan kimse, hasta ise, şifaya kavuşur.

• Kalbini nurlandırmak isteyenler, günde 256 defa "Ya Nur" ismini okumaya devam etmelidirler.

el-HÂDÎ

Hidayeti yaratan...

İstediği kulunu hayırlı ve kazançlı yollara girmeye başarılı kılan, muradına erdiren...

Her yarattığına, neye ihtiyacı varsa, ne yapması gerekiyorsa onu öğreten...

Hidâyet; Allah Teâlâ'nın lütuf ve keremiyle kullarına, sonu hayır ve mutluluk olacak isteklerin yollarını göstermesi veya o yola götürüp muradına erdirmesi demektir. Sadece hayır yolunu ve sebeblerini göstermeğe **irşâd;** neticeye erinceye kadar o yolda yürütmeye de **tevfîk** denir.

Hidâyetin karşılığı **dalâlet**tir. Dalâlet, doğru yoldan bile bile veya kandırılma sonucu sapmak demektir.

Hidâyetin neticesi îman; dalâletin neticesi îmansızlık ve küfürdür...

• Günde 20 defa "Ya Hadi" ismini okuyan, hidayet üzere olmaya devam eder.

el-BEDÎ'

Örneksiz, misalsiz, benzeri olmayan, hayret verici âlemler îcad eden...

Zâtında, sıfatında, fiillerinde, örnekleri görülmemiş olan...

Bedî', mübdî' mânasınadır. Mübdî', ibdâ eden, yani örneği bulunmayan bir şey'i îcad eden demektir.

Allah herhangi bir kuluna peygamberlik veya velîlik vererek üstün kılmışsa, bu üstünlükle o kul, kendi zamanındaki diğer insanlara nisbetle bedî' olmuştur. Bâzı âlimlere verilen **Bediüzzaman** lâkabı gibi. Bu tâbir, zamanının eşsiz ve misilsiz âlimi mânasına gelmektedir.

• "Ya Bedîassemâvâti ve'l-ard" ismini 70 kere okuyan kimsenin duasının kabul olunacağı söylenmiştir.

el-BÂKÎ

Varlığının sonu olmayan... Sürekli var olan...

Bu ism-i şerîf "varlığın devamını" bildiren bir kelimedir. Varlığın devamı, önü ve sonu olmamakladır. Önü olmamak bakımından Allah Teâlâ'ya **Kadîm**, sonu olmamak itibariyle de **Bâkî** denir. Bu mânalara yakın **Ezelî** ve **Ebedî** ism-i şerifleri de vardır.

Allah Teâlâ'nın varlığı, devam bakımından zaman kavramı içine girmez. Çünkü, **zaman** denilen şey, kâinatın yaratılmış olduğu andan itibaren sonsuzluğa doğru akışının vaktini ve süresini gösteren bir kavramdır. Şu halde, zaman yaratılmışlarla başlamıştır ve onlarla bitecektir. Kâinat yokken zaman da yoktu, fakat Allah Teâlâ vardı. Kâinat biter, zaman da biter, fakat Allah **BÂKÎ**dir.

• Endişelerinden sıyrılmak isteyen kimsenin 1000 kere "Ya Baki" ism-i şerifini okuması tavsiye edilmiştir.

• Korku anında 100 kere "Ya Baki" isminin okuması da faydalı sonuçlar verir.

el-VÂRİS

Servetlerin geçici sâhipleri elleri boş olarak yokluğa döndükleri zaman, servetlerin hakikî sâhibi...

Allah Teâlâ mülkün gerçek sâhibi olduğu gibi, gerçek vârisidir de. İnsanların mülk sâhibi olmaları geçici olduğu için, varislikleri de geçici ve süreli dir. Mülkün gerçek vârisi, mülk sâhibi Allah'tır. Kıyâmet hengâmında bütün canlılar ölecek, tasarruflarındaki bütün mülk tamamıyla Allah'a kalacaktır.

• 707 kere "Ya Varis" ismini okuyan çocuğu olmayan kimse, hayırlı bir evlat sahibi olabilir.

• Güneş doğmadan 100 kere "ya Varis" ismini okumak sıkıntıları giderir, denmiştir.

er-REŞÎD

Bütün işleri ezelde yaptığı takdîre göre yürütüp, şaşmaz bir düzen ve tam bir hikmet üzere sonucuna ulaştıran;

Her şey'i yerli yerine koyan, en doğru şekilde nizama sokan...

Reşîd isminde iki mâna vardır:

1. Doğru ve selâmet yolu gösteren. Bu mânada Hâdî ismiyle eş mânaya gelir.

2. Hiçbir işi boş ve faydasız olmayan, hiçbir

tedbîrinde yanılmayan, hiçbir takdîrinde hikmetsizlik bulunmayan zât mânasındadır.

• Yatsıdan sonra 100 defa "Ya Reşîd" ismini okumak tavsiye edilmiştir.

• Hal ve hareketlerindeki kusurları düzeltmek isteyenler, günde 1000 defa "Ya Reşîd" ism-i şerifini okumaya devam etmelidirler.

es-SABÛR

Çok sabırlı olan...

Allah, bir işi, vakti gelmeden yapmak için acele etmez. Yapacağı işlere belli bir zaman koyar ve onları - zamanı gelince - icra eder.

Önceden çizdiği zamandan, -bir tenbelin yaptığı gibi- geciktirmez. Ya da -bir acelecinin yap-

tığı gibi- zamanı gelmeden yapmağa da kalkmaz.

Aksine her şey'i, hangi zamanda yapılmasını takdîr buyurmuş ise, o zaman yapar.

• Her gün 298 defa "Ya Sabûr" ism-i şerifine devam eden sabırlı bir insan olur.

• Güneş doğmadan 100 defa "Ya Sabûr" diyen, bela ve musibetlerden uzak kalır.

Allah'ın Diğer İsimleri

Allah'ın isimleri elbette 99 taneden ibaret değildir. Âyet ve hadîslerde bu 99 isimlerden ayrı olarak Allah başka isimlerle anılmıştır.

Allah'a izâfe edilen diğer bâzı isimler şunlardır:

el-Vâhid'in yerine el-Ehad, el-Kahhâr'ın yerine el-Kâhir, eş-Şekûr'un yerine eş-Şâkir; el-Kâfi, ed-Dâim, el-Münevver, es-Sıddık, el-Muhît, el-Karîb, el-Vitr, el-Fâtır, el-Allâm, el-Ekrem, el-Müdebbir, er-Refî', Zittavl, Zülmeâric, Zülfadl, el-Hallâk, el-Mevlâ, en-Nasîr, el-Gâlib, el-Hannân, el-Mennân...

Kur'ân-ı Kerîm'de Allah ism-i şerîfi 2800 defa zikredilmiştir. Allah isminden sonra Kur'an'da en çok geçen isim, Rab ismidir. 960 yerde zikredil-

mektedir.

Rab isminden sonra, Kur'an'da en çok yer alan isimler ise; Rahmân, Rahîm ve Mâlik isimleridir. Fâtiha sûresinde "Allah" isminden sonra sıra ile zikredilen bu dört ism-i şerîfe, Cenâb-ı Hakk'ın **Rubûbiyet Sıfatları** adı da verilmektedir.

Terbiye etmek, büyütmek, yetiştirmek mânalarını ihtiva eden Rab kelimesinin asıl mânası: "Bir şey'i derece derece yükselterek, gayesi olan en mükemmele erişinceye kadar kollayan" demektir.

İSMİNE UYGUN OLSUN

Ercüment Ekrem, Beyoğlu'nda Sabûr Sami Bey isminde birinin apartmanında kiracı olarak oturmaktadır.

Bir gün çok erkenden kapı çalınır. Gelen kapıcıdır ve Sabûr Bey'in talimatı üzerine kirayı istemektedir.

Ekrem Bey takvime bakar: Henüz ayın biridir. Kapıcıya gülümseyerek söylenir:

– Sabur'a benden selam söyle... Ya ismini değiştirsin, ya ismine benzesin!"

(Sabûr: Sabreden, çok sabırlı)

İsm-i A'zam Nedir?

Allah Teâlâ'nın Kur'an ve hadîs-i şerîflerde zikredilen isimlerinin en büyüğüdür.

İsm-i A'zam'ı, Allah, isimleri içinde gizlemiştir. Bunun da hikmeti, kullarının bütün Esmâ-i Hüsnâ'ya ilgisini sağlamak, kendisine bütün isimleriyle dua edilmesini te'min etmektir. İsm-i A'zam belli olsaydı, insanlar yalnızca o isimle dua ederler, diğer isimleri terkederlerdi. Çünkü **İsm-i A'zam'ın Allah katında büyük bir değeri vardır. Bu isimle yapılan duaların mutlaka kabûl edildiği rivayet olunmuştur.**

İsm-i A'zam'ın Esmâ-i Hüsnâ'dan hangi isim olduğu hakkında, İslâm âlimleri ayrı ayrı görüşler ileri sürmüşlerdir.

Büyük çoğunluğun kanâatı, İsm-i A'zam'ın, lâfza-i Celâl yani Allah ismi olduğudur.

Hz. Ali Efendimize göre İsm-i A'zam tek isim değildir. **Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs**'tan ibaret 6 isimdir.

İmam-ı A'zam'a göre, İsm-i A'zam, **Hakem** ve **Adl** olmak üzere iki isimdir.

Gavs-ı A'zam Şeyh Geylanî'nin İsm-i A'zam'ı, **Hayy** ismidir.

İmam-ı Rabbânî'ye göre de İsm-i A'zam, **Kayyûm**'dur.

Görüldüğü gibi İslâm büyükleri, İsm-i A'zam'ı farklı isimlerde bulmuştur. Belki de herbirinin özel dünyalarına tecellî eden İsm-i A'zam değişik olmuştur.

Esmâ-i Hüsnâ içinde bir İsm-i A'zam olduğu gibi, her isim için de a'zamî (en yüksek) bir mertebe vardır.

Bâzan bir ismin a'zamî mertebesi, İsm-i A'zam ile karıştırılır; o isim a'zamî mertebedeki tecellîsi sebebiyle İsm-i A'zam sanılır. İsm-i A'zam'ın her âlime göre değişik olmasının bir sebebi de budur.

* * *

Ebu'l-Hasen-i Şâzilî Hz.leri anlatıyor:

"Talebelik yıllarımda bir gün hocamın huzurunda oturuyordum. Kendi kendime: "Acaba hocam İsm-i A'zam'ı biliyor mu?" diye düşündüm. Bu fikirle meşgulken, hocamın o sırada dış kapıda bulunan oğulları bana bakıp şöyle seslendiler: "Ey Ebu'l-Hasen şeref ve itibar, İsm-i A'zam'ı bilmekle değil, belki İsm-i A'zam'a mazhar olmakladır."

* * *

Ashaptan Büreyde (ra) anlatıyor:

Allah Resûlü bir gün mescidde;

"Allahümme innî es'elüke bi-ennî eşhedü enneke ente'llahü lâ ilâhe illâ ente'l-ehadü's-samed'üllezî lem yelid ve lem yûled ve lem

yekün lehü küfüven ehad...” diye dua eden birisini görmüştü. Bunun üzerine:

“Nefsim kudret elinde olan Allah’a yemîn ederim ki, bu şahıs, Allah Teâlâ’nın kendisiyle istenildiğinde verdiği, dua edildiğinde kabûl ettiği İsm-i A’zam ile dua etti” buyurdu.

İNSANLAR İSM-İ AZAMI BİLSEYDİ....

Birgün bir kişi maneviyat büyüklerinden birisine gelip, kendisine İsm-i azam’ı öğretmesini ister. O da bilmediğini söyleyip başından savmak isterse de adam ısrar edince, bir yer tarif eder. Öbür gün oraya giderek neler gördüyse gelip anlatmasını söyler.

Adam tarif edilen yere gider. Bakar ki, karşıdan sırtında odunlar yüklü yaşlı bir kişi gelmektedir. Kahveden çıkan bir kabadayı, ihtiyarın yakasına yapışıp bütün

odunları ister. Zavallı, yarısını olsun bırakması için yalvarırsa da genç hepsini de elinden alır ve hırpalayarak yaşlıyı oradan kovalar.

Öbür gün, gördüklerini maneviyat büyüğüne anlatınca, o büyük zat kendisine: "Eğer sen İsm-i Azam'ı bilseydin ne yapardın?" diye sorar.

Adam, "Hemen okuyup Cenab-ı Hakkın, bu ismin hürmetine o genci kahretmesini isterdim." Der.

Maneviyat büyüğü, "İşte o gördüğün ihtiyar, oğlu olan o kabadayıdan hergün benzeri zulüm ve hakaretleri gördüğü ve İsm-i Azam'ı da bildiği halde böyle bir şey yapmıyor. Allah'a şükürler olsun ki, Cenab-ı Hakk bu ismi herkesten gizlemiş de kimse bilmiyor. Yoksa neler görürdük neler!.." der.

* * *

İnsanlar, ism-i Azam gibi, kendisiyle dua edildiğinde her istenen şeyi Allah'ın yerine getirdiği bir manevî sırrı bilseydi, ilahî hikmete zıt pek çok istek ve talepler ortaya çıkabilirdi.